

Előfizetési árak:

Están vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Szell Kálmán Ischlben.

Debreczen, aug. 11.

Körber dr. most alig tehetett egyebet, mint hogy az osztrák tanácsalanságot Rátótra vezette sétálni és Szell Kálmán valószínűleg vállvonogatva megújította a régi barátságot. Mit is lehetett volna itt mást cselekedni, miután az osztrák miniszterelnöknek nem volt módjában meghatározni azt az időpontot, melyben az osztrák pártoknak tet-szeni fog okosabbakká lenni. Hisz maguk sem tudják még csak megközelítőleg sem megállapítani, s tudtul adni ezt az időpontot s ezért még mindig a régi frázisokon rágódnak. Bármily erős vágyódást éreznek is egészségesebb táplálék után, nem merik ezt a táplálékot a tények buján megmunkált földjén felkeresni, magukat egy erős elhatározással saját multjuk átkától megszabadítani.

Itt egyelőre ajánlatos még egy kissé várni, az óvatos és meggondolt orvos módszerét követni, a ki a megbetegedett szervezetet profilaktice kezeli, a szunnyadó gyógyerőket fölébreszteni iparkodik, hogy belülről történjék az igazi gyógyulás. Csak ha ez a módszer épenség-

gel nem használ, akkor tolakodik fel az az elhatározás, hogy operatív beavatkozásban kell keresni a mentést.

Ez a beavatkozás Ausztriára nézve még sem látszik okvetlen szükségesnek. Az osztrák miniszterelnök még mindig szilárdan ragaszkodik ahhoz a reményhez, hogy a parlament munkaképességét és a nemzetiségek legalább ideiglenes fegyverszünetét előidézheti. A birodalmi gyűlést ismét össze akarja hívni, új nyelvjavaslatok által a mérsékelt pártoknál hajlandóságot akar kelteni a kölcsönös közeledéshez és így akar létrehozni egy munkatöbbséget. Vajjon sikerül-e ez neki egyhamar, vajjon képes lesz-e az ellentétes szlávok és németek közt, az ellentétet az egy-séges és a föderalizáló államigazgatás közt eléggé gyöngíteni, azt lehetetlen előre meghatározni.

Az azonban bizonyos, hogy Magyarország, bármennyire kellene is a szlavizáló föderalizmus ellen fordulnia, hála Szell eléggé el nem ismerhető előrelátásának, melyet a parlamenti zavarok rendezése és kiegyezési formulája által bebizonyított, hogy Magyaror-

szág nyugodtan bevárhatja az osztrák birodalmi gyűléssel való legközelebbi kísérletezés lefolyását. 1903-ig talán csak lehetséges lesz Ausztriában is egy tisztábban gondolkozó és hazafiasabban érző elemekből álló többséget találni, mely átérzi azokat a kötelességeket, melyeket az állammal és a monarchia nagyhatalmi állásával szemben teljesítenie kell. De ha ez még sem következne be, nos, akkor: 1903-ig meghoztuk megmásíthatlan elhatározásainkat, azontul pedig a többi államokkal folytatandó gazdasági tárgyalások, valamint az Ausztriával kötendő vám- és kereskedelmi szövetség lényege és tartalma ügyben hozandó elhatározásaink csak annál önállóbbak lehetnek.

Épen az elhatározásnak ezt a teljes szabadságát adta Szell Kálmán Magyarországnak s ezért nyugodtan várhat ő s nyugodtan várhatja Magyarországot. Vár, mert még a látszatát sem akarja felkelteni annak, hogy az osztrák viszonyokba avatkozik; vár, mert mint szabadelvű államférfi, az alkotmányosságot Ausztriában is nagyra-becsüli s mint Deák Ferencz igaz utóda, az 1867-iki kiegyezést iparkodik sértetlenül fentartani és min-

TÁRCZA

Az anya szíve.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
Irtá: Szini Péter.

A lábas-ujfalusi öreg lelkipásztor, midőn templomi tanítását bevégezte, kigyúlt arcczal, érzelemtől átmelegített hangon hirdette ki Batthiány ismeretes proklamációját.

Hazafiak! Szeretett magyar hazánk láthatárán veszélyes felhők tornyosulnak! . . . Minden hazafi szent kötelessége hazáját bel- és külellenesség ellen védeni! stb.

Az öreg lelkész átszellemült arcczal hívta fel hallgatóit a hon védelmére.

— Veszélyben a hazánk! . . . Ne örüljön, ne mulasson ma senki! . . . Hagyja oda férj a nejét; jegyes az aráját; gyermek a szüleit és menjen a hon védelmére, mert mindennél előbb a hazánk!

Az ősz lelkipásztor lelkesült szavai gyújtottak, mint a lobogó láng. Az egy szerű, korlátolt értelmű közönséges népen átörzött a honszeretet szent érzelmé. Nem törődött eddig a külvilággal, kis faluja, csendes otthona volt ránézve minden s ime egy lelkesítő felhívás elég, hogy megtudja, hogy otthonán kívül is szent kötelesség vár rá.

A gazdag Tökés Ambrus legényfia is ott volt a templomban. A lelkesülés csaknem szétrobbantá kebelét a gyújtó beszédre. Káprázattá lett előtte minden. Eltűnt az édes szülei otthon; el a szeretett, menyasszony mosolygó ajka. Röpkedő lelke elragadta azon helyre, hol csaták vihara zug-

Ott volt az ágyuk dörgő morajában, hol sebesültek hörgése, ellenség diadalordítása, lovak nyerítése hangzik el a rémes éjszakában.

Amint kilépett a templomból, Kótán Pál, a menyasszonya násznagya lépett hozzá, menyasszonyától hozva valami sürgős üzenetet.

Tökés János, a delitermetű legény, lehuzta ujjáról a ragyogó aranygyűrűt s pirult arcczal nyújtotta Kótán Pálnak.

— Mit akarsz te? — csodálkozott ez. — Vigye vissza a gyűrűt Kelemen Erzsinek s mondja meg neki, hogy az esküvőből semmi sem lehet vízközesztor! — felelt a legény.

— Nem-e? . . . Hát te ily csufúságot akarnál elkövetni azon a becsületes családon? Háromszor kihirdetnek, bevásárolsz mindent és az esküvő napját is kitűzitek. Akkor meg eszedbe jut, hogy már nem szereted.

— Azt nem mondtam! . . . Épen oly híven szeretem, mint eddig.

— Akkor meg hát ne tégy bolonddát!

— Dehogy tesztem! Ne tartson Pál bátyám „pulyának!“ . . . A mit mondtam: mondtam! . . . Az esküvőből nem lehet semmi, mert én megyek.

— Hova mennél? Hszeden vagy te?

— Nem ittam még ma egyebet viznél.

A tiszteletes ur kihirdette, hogy veszélyben a hazánk. Ellenség tört rá, mely eltiporni szeretné, hát szükség van a segítőkézre. Elmentek már a kevermési, ladóczy, váluti fiuk is mind. Csak én sem maradhatok itthon? Nem nézhetem összedugott kézzel, hogy miként dulja hazámat a vad ellenség!

Kótán Pál e kijelentésre egyideig nem tudott mit szólni. Hiszen ő is magyar ember volt. Már pedig a magyar ember mindennél előbbnek tartja vérrrel szerzett hazáját.

— Hájszen, öcsém, ha így áll a dolog, eredj! . . . Jól is teszed, ha kiporolsz egy-néhány németet. A gyűrűt elviszem Erzsinek. Majd visszadja, ha a csatából előkerülsz.

Hanem otthon nem ment ám oly simán a dolog. Tökésné hallani sem akart róla, hogy egyetlen gyermeke háboruba menjen. Majd bizony, hogy azok a rosz németek levágják a kezét s úgy küldjék haza bönán, mint a csavargó koldust.

Összekucsolott kézzel kérte a fiát, de ez nem engedett. Éjjel titkon kiszökött a szobából. Felnyergelte lovát s villámgyorsan hagyta oda szülei lakát.

Kelemenék háza előtt megállott. Megkötötte lovát a kapufélfához, maga meg be-ment jegyeséhez. Nagy haragban találta az egész családot. Az öreg Kelemen káromkodott; hogy így, meg úgy, majd megmutatja ő a henczegő Tökés családnak hogy mit tesz ő vele ily csufot tenni. Erzsik meg zokogott, haját tépte bánatában s átkozta a perczet, melyben Tökéssel jegyet váltott.

Bezzeg másképp lett minden, mihelyt János előadta a gyűrű visszaküldése okát. Elmondta, hogy ő csatába megy, hol az embert könnyen érheti veszedelem. Nem akarja hát, hogy Erzsik leköve tartsa, míg ő oda lesz. Hátha az Isten még jobb szerencsét is rendel neki?!

— Becsületes ember vagy, öcsém! — ragadta meg kezét az öreg Kelemen. —

denekelőtt vár, mert az Magyarország legcsekélyebb károsítása nélkül történhetik. De abban a pillanatban, melyben érdekeink legcsekélyebb veszélyeztetését venné észre, azonnal megszűnnék várakozni. Hogy ezt Rátóton osztrák miniszterkollégájának megmondta s hogy ezt Ischlben is elő fogja terjeszteni, azt Magyarország a hazafi Szélltől büszke bizalommal remélheti.

Hamisítatlan közvélemény.

Debreczen, aug. 11.

(F.) Egyik félhivatalos könyomatosnak a múlt napokban közzétett cikke a legközelebbi választások eshetőségéről, eszünkbe juttatta, hogy a kuriai bíráskodásról szóló törvény életbeléptének korszakában immár a legkomolyabban remélhetjük, hogy a népképviselő a szó legszorosabb értelmében a hamisítatlan közvélemény kifejezője legyen.

És ha ennek az elméleti alapja le van rakva a kuriai bíráskodás törvényében, úgy azt is állíthatjuk, hogy a gyakorlati megvalósítás Széll Kálmán miniszterelnöknel a legbiztosabb kezekben van.

Széll Kálmán politikájának sarkelve a tiszta választás. A jövő remélhetőleg igazolni fogja, hogy a miniszterelnöknek eme fenkölt szellemű ideálja nem utópia, hanem megvalósítható gyakorlati értékű tény s hogy a miniszterelnök nem becsülte túl a magyar nemzet politikai érettségét, értelmi és jellembeli megbízhatóságát, amikor új választási rendszerével minden akadályát elhárította a valódi, hamisítatlan népakarat szabad és független érvényesülésének.

Évvel épenséggel nem akarjuk azt mondani, mintha az új rendszertől politikai s parlamenti életünk gyökeres átalakulását várnánk, hanem csak annyit, hogy bizonyos tisztultabb erkölcsi felfogás honosodjék a

politikai életben. Hisz azt ugyyszólván matematikai bizonyossággal mondhatjuk, hogy Magyarország lakosságának túlnyomó többsége, élén a vezető intelligenciával, föltétlenül hiva a haza bölcsője által indugurált és immár alapvető törvényes intézkedésekbe foglalt állampolitikai viszonylatoknak, a melyet a szabadelvű párt évtizedek óta fokozódó eredménynyel képvisel és érvényesít.

Mindazáltal az eredménynek teljes és további biztosítása végett kívánatos, hogy a szabadelvű párt ne tétlen passzivitással várja be az erkölcsi purifikálás idejét, hanem aktíve működjen közre már most is annak előkészítésében, hogy ily módon a szabadelvű párt eddigi hatalmi pozíciójában megerősödve újabb és még szilárdabb alapokra helyezkedhessen nemzetfontartó államkiéplő működésében.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, aug. 10.

A peicangi „győzelem“ állítólag megnyitotta a szövetséges csapatoknak az utat Peking felé; más távirati értesítés szerint a pekingi követek elfogadták volna a kínai kormány ajánlatát, hogy biztos fedezettel Tiencsinbe kísérteti őket. Fontos esemény volna mind a kettő, ha a kínai táviratoknak, a melyek ellenmondásoktól hemzsegnek, hihető lehetne adni.

A Párisban akkreditált kínai követ tegnap titkosjeggyű táviratot kapott a cungli-jámentől, a melyet Pichon francia konzul intézett kormányához. A kínai követ Delcassé külügyi miniszternek adta át a táviratot, a mely így szól:

„A diplomáciai kar épen most azt az értesítést kapta a kínai kormánytól, hogy a hatalmak ismételen kívánták, hogy Pekingből fedezet alatt elutazzunk és arra kérnek bennünket, hogy elutazásunk feltételeit és idejét meghatározzuk. Erre azt válaszoltuk a cungli-jámennek, hogy nem hagyjuk el addig állomásunkat,

a míg utasításokat nem kapunk kormányainktól, a melyeknek erről az ügyről jelentést tettünk. Ismételen értesitem önt, hogy elutazunk Pekingből, ha idegen csapatok jönnek értünk. Ezeknek a csapatoknak akkorának kell lenniök, hogy biztosíthassák a nyolczszáz idegenből, a kik között 200 asszony és gyermek és 50 sebesült van, továbbá 3000-nél több bennszülött keresztényből álló kíséretet. Az utóbbiakat nem hagyhatjuk itt és nem tehetjük ki őket a fejkonzolás veszélyének. Kínai fedezet semmi esetre sem volna elfogadható.“

A londoni kínai követ pedig ugyancsak tegnap táviratot kapott Pekingből, mely szerint a hatalmak követeli a kínai kormány amaz ajánlatát, hogy nekik Tiencsinbe biztos kíséretet ad, elfogadták. Előzőleg a követeknek a szövetséges csapatok parancsnokával jelelő adást kellett megbeszélenniök, nehogy a szövetségesek tévedésből a követekre tüzeljenek. A követeket kínai hivatalnokok fogják kísélni, kik áruhátséget értesítéssel szolgálnak.

Le kell azonban nyomatatniuk egy harmadik táviratot is, mely szintén tegnap érkezett Sanghaiból. Ez elmondja, hogy a szövetséges csapatok előnyomulásának híre Pekingben nagy rémületet szült. Az utcákon szünetlen folyik a harez Tuan herceg és Kvang-Szu császár esapatai között. Az utóbbi a gyors békekötést ajánlja, nehogy az idegen csapatok a szent városba bevonuljanak. Peking védelmére 100.000 főnyi rendes katonaságot hívtak be.

A helyzet bizonytalan, de a pekingi követek helyzete mindenképen válságos, megmenekülésük szinte a csodával lenne határos.

Ouida az olasz nyomorról.

A királygyilkos Bresci merényletével szinte egy időben jelent meg Zürichben egy izgató füzet a világ legszelidebb lelkű irónójától, Ouidától, kinek egyszerű és megindító története nem egyszer olvastuk mély megindultsággal.

Ouida, polgári nevén Ramée Lujza, ki évek óta Olaszországban lakik, az olasz nyomor okairól ír e füzetében s rendkívül heves hangon támadja az olasz legfelső hatóságokat és a köz-

Nem tartóztatlak, sőt azt mondom: eredj. Minél korábban érsz oda, annál jobb! . . . Eredj! Bizonyos lehetsz benne, hogy Erzsi három évig is várni fog reád.

Könyezve bucsuzott el a legény a vén Kelementől s a zokogó Erzsit vigasztal-gatta:

— Ne sirj, angyalom! . . . Jó az Isten, visszavezérel hozzád! . . .

De Erzsi nem ereszté addig el, míg a visszaküldött gyűrűt ujjolag ujjára nem dugta.

— Ne hidd, hogy elfeledni tudnák! — sugta remegő ajakkal. — A halál sem lesz képes elválasztani tőled. Ha ott maradsz a csatatéren, az én hű lelkem is elszáll utánnad! . . . De imádkozni fogok érted és hiszem, hogy baj nélkül térsz vissza.

Elváltak egymástól, mint gallyától a megsárgult levél. Szomorú, kietlen pusztához lett hasonló a szép leány kebele, midőn szeretett Jancsijától elbucsuzott.

Az meg kitörölte szeméből a csillogó könnyet s lovára ülve, nyargalva utazott tovább.

* * *

A Mészáros vezénylete alatt álló magyar sereg Kassa mellett ütött tábor. Itt szándékoztak bevárni az ellenük nyomuló Schlick tábornokot.

Epen utolsó napja volt az ezernyelcszáznegyvennyelcszáz évnek. Kegyetlen hideg idő volt. Az ég kék tengerén erős fénynyel tündökölt a csillagok s a megfagyott földet fedő hótömeg nyikorogva ropogott a katonák lábai alatt.

A Kassától Enyiezeke felé vezető ut

mellett a szabad ég alatt tölték katonáink a Szilveszterestét. Nagy tábori tüzek mellett a hóra feküdvé beszélgettek az elhagyott édes otthonról; majd dévajkodás, tréfa által igyekeztek feledtetni egymással az idő viszontagságát.

Az őrszem köpenyébe erősen beburkolva járt fel s alá a tábor körül. Meg állt néha s szájával kezébe fujva, melengette fagyos ujjait.

Ugy elmerült a gondolkodásban, hogy észre sem vette a tábor felé nyargaló lovas. Csak akkor riadt fel merengéséből, midőn alig volt tőle tíz lépésnyire.

— Ki vagy? — kiáltotta s arczához emelé fegyverét.

— Jó barát! — válaszolt Tőkés. — Be akarok állani hozzátok. Vezess kapitányodhoz.

Az őrsíjába fujt s néhány pillanat múlva ott termett egy katona, ki Tőkést elvezette a táborba.

Mire az 1849-iki újév földerült volna, Tőkés János már katonaruhában melegedett többi társaival a tábori tűz mellett.

A mire vágyott, hirtelenében elérte. Harmadnapos korában már csatába kellett mennie.

De hát nem is úgy volt abban az időben, mint most. Kezébe nyomtak egy puskát a honvédnek. Megmutatták neki, mint kell vele bánni s nem tanitgatták fortélyos szavakra. Nem kellett ott egyebet tudni, csak e jelszót: előre!

Január 3-án késő este értesítették Mészáros kiküldött kémei, hogy a félszemű Schlick nagy sereggel vonul Kassa felé.

Mészáros, bár serege tetemesen kisebb

volt az osztrák tábornokénál, nem akart a csata elől kitérni, annyival inkább, mert ha Schlick átkelhet a Tiszán, a magyar kormány új székhelye, Debreczen válságos helyzetbe jut.

Parancsban adta hát ki a legénységnek, hogy holnap meg fognak ütközni.

Ne vélje senki, hogy a parancs levereleg hatott a honvédekre; ellenkezőleg: a legnagyobb örömmel fogadták a csatába menetel tudatását. Egymást lelkesítve, buzditva, gyújtó harez dalokat énekelve, várták a csata napját.

A többiek között Tőkés János is fellette vig hangulatban volt. Feledett éhséget, hideget, otthonhagyott szülét. Lelkét egyedül a holnapi nap dicsősége árasztotta el ragyogó fényvilágával.

Még a hold fenragyogott, midőn a hadvezér intézkedése talpraállította a legénységet. Készen, lángban égő szívet várták a jelszót, mely a csata megkezdését adja tudtul s dalolva, vidám tréfalkozással vártak a vérkeresztelőre.

Felvirradt január 4-ike, mely nap gyászos emlékü szabadságharuzunk történetében. Schlick hadai szétszórták a magyar sereget. Sok derék magyar legénynek röpült el lelke egy végső sóhajásban és a fehér hófedélt omló vér festé pirosra.

Tőkés János oroszláni bátorsággal küzdött, de egy szuronydöfés képtelenné tette a harezra. Lerogyott a kemény hótakaróra és szemei alétlan csukódtak le.

Midőn felébredett, iszonyu való tárult elé. Osztrák-fogságban volt.

Nem lehet leírni a legény fájdalmát. Az első pillanatban neki rohant az erős

igazgatás magasabb szerveit, amelyeknek czopfos ügykezelésében és a törvény leple alatt véghez vitt harácsolásában látja az általános elszegényedés legfőbb kuforrását.

Már magában véve az, — ugymond — hogy a legegyszerűbb élelemre a legsúlyosabb fogyasztási adókat rójják, egyenesen a nép kiszorolása. Persze, érzi ezt a jóbbmódu is, s ha nem is panaszkodik oly hangosan, mint az, aki soha sem lakott még jól, azért az elkeseredése nem kisebb.

Olaszország apró nemesi birtokai sorjában dombra kerülnek, mert az adóprés nyomását nem bírják ki. Nem esoda aztán, ha az egészen apró exisztenciák, a szalmakuuyhó lakói forronganak, amikor a királyi peesétes papiros kiúzi őket a fedél alól.

Nem lehet az emberek ezreit végzetes rendszerrel kidobni a pusztá földre anélkül, hogy a kommün tüzet fel ne szítanák vele. Nem lehet az embereket koldulásra kényszeríteni anélkül, hogy a koldulás erőszakosságát is fel ne idéznék.

Ha akkor még az éhezé család fejét börtönbe hurcolják e kihágásért, azzal egyenesen a bün útjára hajtják rá. Mert kiszabadulva, nyomort lát otthon és kizó éhséget s lop, vagy rabol, avagy kenyérforradalomra kész ilyenkor a rendszer üldözöttje.

Más ok is van, ami felülről izgat a közrend ellen. Egy tekintélyes állású hivatalnok az abesziniai hadjárat idején összvéreket vásárolt 100 lirájával s az államnak 400—500 lírát számított fel.

Mindenki tudott erről az óriási csalásról. A nép is, amelyet egy letépett szőlőfűrt, egy kértlenül elvitt kenyérszelet, vagy egy izgató dal eléneklése miatt fogságra vetnek és hónapokig tárgyalnak az ügyében s hogy mennyire ítélik, az a bíró szeszélyétől függ. Általában a bebörtönzés rendkívül könnyen utólr bünöst, büntelent.

Mikor tavaly Carló Romussit, a milánói Seecolo szerkesztőségében elfogtak egy heves ezikke miatt, egy konzervatív lapszerkesztőt, aki épen nála volt látogatóban, szintén szó nélkül letartóztattak a rendőrök. Hetek multak, míg az igazolását elfogadták és szabadon bocsátották.

tölgyajtónak, hogy szétzuzza fejét, de hirtelen más gondolata keletkezett.

— Menekülnöm kell innen! — mondá magában. — Élnem kell a szeretett haza, szülém és jegyesem miatt.

Es e gondolat új lelkesedést öntött kebelébe. Napokon keresztül terven törte fejét, hogy miképen meneküljön meg utált börtönéből.

A napok meg teltek. Már eljött a tavasz s levetette kemény páncélját a föld és Tökés János csak hasztalan lesett a szabaddulásra.

A szegény legényt elepeztette a nehéz bánat. Keserűen gondolt most már az elhagyatott szülékre és a híven szerető Erzsire. Oh csak madár lehetne! Hogyan repülne el sebes szárnyakon az ő szeretteihez!...

A koczka el volt vetve. A nemzet szabadsága mély sirba került. Vad ellenség diadallal ült tort bukása felett.

Tökés János kikerült börtönéből s osztrák-egyruhába bujtatták. A legény mitsem tudott hazája sorsáról. Azt hívé: honát kell védenie. Örömben még könyei is peregtek.

De mily nagy lett csalódása, midőn több társától értesült a nemzeti harez bukásáról.

— Hát ő osztrák katona legyen s hazája ellen harcsozjon? Nem! Inkább kész lesz megöletni magát.

Egyik társával tervet készítettek és egy sötét éjen titkon elszöktek a táborból.

Tökés János szülötte-helyére igyekezett. Épen Szilveszter-este volt ismét, midőn el-

Ugyanebben az időben történt, hogy egy huszonháromeves fiatal emberre sikasztás bizonyult reá. Előkelő, nemes családból származott s a prefektus habozott, hogy elfogassa-e? Végre is barátságosan felszólitotta, hogy hagyja el a várost. A bünös ifju nyugodtan távozott Itáliából és senki sem mert az elüljáró bünpartoló eljárása ellen szót emelni. A nép sorából pedig egy férfit egy évi börtönre vetettek, mert a köztársaságot éltette.

Egy könyvelőt hat esztendőre és négy hónapra ítélték, mert „vérbeborult areczsal ingerelte a népet, hogy törjék be egy magtár ajtaját.“ Egy fiatal ügyvédet hat hónapra, amiért a szocializmusról beszédet mondott az inséges embereknek.

Az egész polgári kormányzat mintegy hadsereggé alakult át az utóbbi évek során, amely börtönnel és szuronyal akarja elnyomni az éhség jajkiáltását. Modern korrupció és középkori ököljog kezét fognak, hogy a népet kiszorolják és a nyomor panaszát az áldozat torkára forrasszák.

Öngyilkosság bosszúból.

Sehol a világon nem oly gyakori az öngyilkosság, mint Kinában.

A kínai ember önző, fatalista, nem fél a haláltól s könnyen megvállik önkéntesen az élettől nemesak akkor, ha terhére vált, hanem akkor is, ha azt hiszi, hogy valami előnnyel jár rája nézve az öngyilkosság. A kínai habozás nélkül lesz öngyilkossá csupa kárörömből, hogy ártalmára lehet ellenségének.

Ha valamelyik kereskedő kiutasit boltjából egy koldust, ez felakasztja magát a boltajtó előtt; a pörvesztes fél elmetszi a torkát ellenfelének háza előtt, mert meg van győződve arról, hogy ebben az esetben ujra megvizsgálják a pörét, mely azután az ő javára dől el s bukását okozza az ellenfelének.

A kínai, mielőtt öngyilkossággal állana bosszút valakin, gondoskodik róla, hogy halála meghozza a maga gyümölcsét: a ruhájába, vagy a sarujába vádlevelet rejt, melyben elmondja tettének okát, egyben kéri a bíróságot, hogy büntesse meg ellenségét, ki halálát okozta. Ezt a vádoskodást

rongyolottan, forradásos areczsal belépett a falu koresmájába.

Nem ismert reá senki. Ki is gyanithatta volna a gazdag Tökés fiát e rongyos, elkényszeredett alakban?

Megivott egy porzió pálinkát s beszédbe elegyedett egyik ott mulató emberrel.

— Mi ujság van itt? kérdé szomorú hangon.

— Jaj, barátom, hát nem is tudja? — válaszolt a kérdezett. — Maga hát nem idevaló?

— Nem; idegen vagyok itt!

— Bizony pedig ilyen nem történik mindenütt. Volt itt egy szép leány, ki jegyben járt a gazdag Tökés fiával. Hanem a Tökés fia ide hagyta. Elment és beállott katonának. Kelemen Erzsik sokáig várt reá, de végre is szülei ösztönzésére ujra jegyet váltott Bíró Károlylyal, mert Tökésnek halálhíre jött a csatából. Már épen elközeledett az esküvő napja, mikor Erzsik eltűnt a faluból. Keresték mindenütt, de nem akadtak reá. Végre is a „félszemű Gaxsi“ a vályogvető ezigány találta meg a lék alatt. Beleugrott biz az a vízbe.

Tökés János elborult areczsal, fájdalomtól vérző szívvvel hallgatta az ember beszédét.

— Hát Tökés él-e még? — kérdé fojtott hangon.

— Az is meghalt, csak a felesége van még meg. Az is olyan, mint az árnyék. Nagy bánatot hagyott szíven az eltűnt fia. Azt sem tudni róla: merre járt.

Tökés János nem szólt semmit. Felvette botját a szegletből s kilépett a koresmából.

igen gyakran ráfesteti ecsettel a saját testére, mert így biztosítva van arról, hogy senki sem fogja elsikkasztani.

A kínai babona szerint ugyanis a halott bőrre írott betűket semmiféle szerrel sem lehet lemosni.

A kínaiak nagyon félnek attól, hogy valaki ellenük való bosszúból megöli magát. A bosszuállás e különös módja ez okból igen gyakran ad alkalmat zsarolásra.

Az adós, ha már nagyon szorongatják a hitelezők, megüzeni nekik, hogy ne kellemetlenkedjenek neki, mert felkötöti magát a kapujuk előtt. A hitelezők erre a legtöbb esetben csakugyan megrémülnek s nem bántják, legalább egyelőre, a veszedelmes adóst.

Megtörténik az is, hogy maga is öngyilkos lesz, a kin más öngyilkossággal állt bosszút. Ezzel igyekezik elhárítani a veszedelmet magáról és családjáról. A kínai felfogás ugyanis azt tartja, hogy a büntetésből az öngyilkos halála miatt a másik fél családjának valamelyik tagja meg fog halni kinos betegséggel.

Egy francia orvos, ki tanulmánya tárgyává tette a kínaiak öngyilkossági mániáját, említést tesz egy kínairól, ki az öngyilkosság pillanatában csak amiatt bánkódott, hogy nem ölheti meg magát mind a két ellensége kapuja előtt.

Irodalom.

(A „Legjobb Könyvek“ ezimű regénygyűjteményében megindult Klinhowström-féle regénye „Kétféle becsület“ véget ért. A második és befejező kötet most hagyta el a sajtót s így az érdekes és becses mű a maga teljességében az olvasók kezébe jut. A regénytár ennek a regénynek az átültetésével kétségtelenül szolgálatot tett a szépliteratúra képviselőinek, akik Klinhowström e két kötetes munkáját eredetiben nem olvashatták s a kik ezzel a talentumos írival most ösmerkedhettek meg, hogy továbbra is hívei maradjanak. A „Legjobb Könyvek“ kötetinek száma a „Kétféle becsület“-tel hetvennégyet tesz ki s így egészen nyilvánvaló, hogy a regénytár már eddig is csinos könyvtárt ad. Olyan könyvtárt, amelyben válogatott, értékes s határozottan érdekes kötetek fog-

Szive összeszorult, midőn a rég nem látott hajlék küszöbére lépett.

Benyitott a szobába, melyben a kandaló tüze felhomályt terjesztett. Csend volt ottan, csak a nyoszolyáról hallatszott valami lassu pihegés, esendes sóhajtás.

Tökés oda lépett a nyoszolyához s megragadta beteg édesanyja sovány kezét.

A vén asszony nézett reá hosszan... kételkedő areczsal.

— Édes anyám! Hát nem ismer? Én vagyok a fia!

— Fiam! fiam! — sikoltotta az öreg nő s szótlannul hanyatlott hátra ágyában. Örömben a szive szakadt meg...

Tökés János állt mellette merőn, szótlannul. Nézte az üvegesült szemét, a becsukott ajkat, a fehéredő kezét.

— Édesanyám! Édes! — kiáltotta. — Ne hagyjon itt!... A haza szabadsága elveszett, jegyesem megölte magát; minden reményem meghiusult. Ki vigasztal meg engem, ha idehagy?

De az édesanya nem felelt többé. A mélységes anyai szeretetnek szűk volt a sziv kamrája. Szétrobbantotta a kitörő öröm.

Tökés János nézett a magasba. Kezében szoritotta össze fogait. Azután fejéhez kapott és lerogyott a halálos ágy mellé.

Mikor feleszmélt, nem volt többé eszénél. Valami gondolat folyvást üzte és nem maradhatott egy helyen.

Fejét földrecsüggesztve lépdelt az uton, mintha keresne valamit s ha kérdezték tőle: mit keres? szomorú areczsal mondá:

— Az anyám szívet!

lálnak helyet. Valóban óhajtható volna, ha ezt a könyvtart minél többek megszereznék, mert ily gondosan összeállított gyűjteményhez ily olesón, mint ehhez, egyáltalában nem lehet jutni. Az eddig kiadott 74 kötet megrendelési ára 37 frt. Aki az egész gyűjteményt megrendeli, az bérmentve kapja. A regénytár egyes darabjai külön-külön is megrendelhetők, kötetenként 50 krajczárjával egy a „Legjobb Könyvek” kiadóhivatalában (Váci-körút 78.), mint minden könyvkereskedésben.

A becsületről.

Debreczen, augusztus 11.

„Tegnap éjjel egy napszamos ember nagyobb mennyiségű pénzt talált az utcán. A becsületes megtaláló bevitte a kapitánysághoz”.

Szinte kételkedni tudunk rajta, mikor olvassuk és nagyobb részünk szánalmas mosollyal gondol erre a „becsületes megtalálóra”.

Hogyan? Hát ebben a mai sivár, önző korban, mikor a pénz dirigál mindent, mikor a nagyságot, dicsőséget, embertársak tiszteletét, sőt sok esetben a tehetséget is csak az élet e szekerkenője által szerezhetni meg, létezhet-e „becsületes megtaláló”?

A hajdankor tündérei, haltestü nymphái a csodálatos alkotású szörnyei az örök megemmisülés sirjába roskadtak a civilizáció vaskezetől. Az értelmi felvilágosultság előtt nem tarthatta fenn magát a delfinek és sphynxokról szóló romantika.

És ime e korban meg a „becsületes megtaláló” című mesebeli alak követel magának létjogosultságot. Epen e korban, mikor a pénz bálványképe előtt oly epesztő vágy tüzeben égő szívvel hajlong, térdel és esuszkal a földi lét gyönyöreit élvezni óhajtó emberiség!

Becsületes megtaláló! Hát létezhetik ily szörnyalakja a nyugatról keletre forgó földtekének?

Hát mi is az a becsület? . . . Annaira abstract fogalomná sötétült e szó az utóbbi időben, hogy kevesen vannak, akik valódi értelmében használják.

Az emberi tábor egyrésze úgy vélekedik felőle, hogy ha szépen kiöltözködhetik, élvezetes ételek és italokkal traktálhatja kiváncsi gyomrát, oda tartozik a becsületesek regimentjébe; még akkor is, ha az élvezetet eszközölő pénzmenyiség holszerzéséről nem is tudna tisztességes módon beszámolni.

A külszin, a csillogó látszat ebben a felületes korban mindenesetre hamarabb eljutat a tisztesség és becsületés létrafokához, mint a szegény köntösbe bujtatott belső tartalom.

A mai kor nem azt nézi: mennyit nyomhat a tudomány mértékén szellemi tartalma, hanem, hogy a legujabb divat szerint meg tud-e kötni esokorra nyakendődöt.

A tábor másik része meg így gondolkodik:

— Pénzt kell szereznem minden áron, vagyont kell gyűjtenem megengedett, vagy tiltott uton. Mi közöm hozzá, hogy a világ uzsorásnak, önzőnek, vadlelkűnek nevez!? Hiszen rajtam áll, hogy kilépjek a homályból, mikor jönnek látom és pénzem segítségével kivivjam polgártársaimtól a becsületést s a legüresebb fővel is felemelkedjem a tisztesség polczára!

Hát ennek a praktikusan gondolkozó uri embernek teljesen igaza van.

A becsület ma a vagyoni állapot mértékéhez van kötve s a mily mértékben gyarapodik valaki pénzbeli jókkal, oly mértékben emelkedik a becsülete is.

Ez a könnyüvéru kor bizony sohse kérdezi, hogy miképen szerezted azt a vagyont, melynek segítségével gőgösen emelt fejjel kop'atod az aszfaltot. Neki teljesen elég annyi, hogy te egyike vagy a vagyonos-osztályhoz tartozóknak, hogy becsületes embernek tartson.

Ha tehát pénz és vagyon az alapja a becsületnek, színelomraméltó együgyűnek tartjuk azt a napszamos embert, ki nagyobb mennyiségű pénzt talál s a helyeit, hogy ezzel a becsület létráján egy fokkal feljebb hágni igyekezzen, nevetséges érzelemtől elárasztott szívvel felviszi a kapitánysághoz, hogy juttassák kezébe annak, aki elveszítette.

Szegény becsületes megtaláló! Bizonyosan úgy jártál te is, mint az egyszerű asszony, aki sok pénzt talált és felvitte a szolgabíróhoz.

— No maga derék asszony! — mondta a szolgabíró. — Más ember ennyi összeget bizonyosan nem hozott volna ide, hanem elrejti!

— Hiszen elrejtettem volna azt én is, kéremalássan, delátták, mikor megtaláltam! — válaszolt az asszony őszinte nyíltsággal.

Ilyenek azok a „becsületes megtalálók” a kikről hasábkon zengedezük, hogy ime még mindig akadnak becsületes emberek e sanyaru világban.

Ki akarná eltagadni, hogy akadnak? Hiszen az embert annyiféle szempontból lehet a becsületesek közé sorakoztatni, hogy még a rablógyilkost is könnyűszerrel be lehet sorozni e sokféle változatokkal ékeskedő gárdába.

Hiszen a becsület egy elvont fogalom. Ki ki úgy értelmezi, amiképen kedvezőbbnek tartja e földi lét utjait rózsássá varázsló czél elérésére.

Sairén.

HIREK.

Debreczen sz. kir. város hódoló felirata.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága nagy lelkesedéssel azt határozta, hogy Ő Felségének 70 ik születésnapját különös fényvel üli meg és hódoló feliratot küld a Felséghez. A felirat, mely Veesey Imre polgármesterhelyettes, tb. főjegyző és tanácsnok tollát dicséri, így hangzik:

Császári és Királyi apostoli Felség!

Legkegyelmesebb Urunk és Királyunk!

Nagy, dicső királyok teszik a nemzetet is nagygyá, erőssé. A magyar nemzet őszinte hálával ismeri el, hogy Felséged alkotmányos, bölcs, jóságos uralkodásának mily sokat és mennyi jót köszönhet.

Az utolsó három évtized békés korszaka, a melyet Felséged atyai bölcsesége népei iránt való szeretete teremtett, tartott s tart fenn — adta meg a módot, alkalmat és időt a magyar nemzetnek, hogy sok évtized buját, baját elfeledve, számtalan vész és viszály között eltöltött évek mulasztásait kettőzött erővel és szorgalommal pótolva: magát a nyugat-európai művelt államok közé emelje.

Az őszinte igaz hála, az együtt töl-

tött sok évek után folyton erősbülő és növekvő alattvalói hódolat, szeretet és hűség tiszta, rozsdától ment aranyszálai fűzik e nemzet szívét, lelkét, eszét annak a trónnak zsámolyához, a melyben nagy elődök méltó utódaként. — István király ragyogó koronájával fején Felségednek népeitől imádott személye trónol. — A magyar nemzet ősi erénye, hogy a király felkent személye előtt szent és sérthetetlen, a magyar király koronájának legragyogóbb gyémántja, legdrágább ékszere hű magyar népének osztatlan szeretete, hűsége. Ez az erény ma is ott lakozik minden magyar ember szívében. Ez az erény is Felséged atyai jósága, szeretete, amellyel megérti, átérzi elősegíti hű népének óhaját, érdekeit és czélját — együttesen képezik azt a legyőzhetlen erőt és hatalmat, amely biztos záloga a jövőnek, szilárd alapja a magyar alkotmány fennmaradásának.

A mindeneket intező isteni kegyelem kifogyhatlan jósága, ime elvezérelte Felséges Urunkat s királyunkat életének 70-ik határkövéhez.

A puszták rónája, a bérezek sziklaormai — a melyeken a béke és a jövő nagyság édes reményének ragyogó napja szórja szét életét, meleg sugaraival — hosszannától visszhangzik. A magyar nemzet — a mely Felséged minden bujában, minden bánatában igaz, résztvevő szívvel s magyaros őszinteséggel osztozott — ünnepet ül ezen a napon. Nagy ünnepet, a mikor is a nemzet kicsinyje, nagyja, öregje, fiatalja, harangok zugása közt berul le a Mindenható irtalmassága előtt s boesátja égnek háláadó fohását és könyörgését Felséged drága életéért.

Debreczen sz. kir. város közönsége is együtt ünnepel az ünneplőkkel, könyörög a könyörgőkkel s örvendez az örvendezőkkel. Lelkes örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy hűségének, ragaszkodásának ismételt kifejezést adjon.

A lelkesedés pirjával arezunkon s harsogó éljenzéssel ajkunkon emeltük a folyó 1900. év július hó 29 én tartott közgyűlésünkben határozattá, hogy eme nevezetes napon Isten házába térve, fohászunk a legelső magyar ember életéért s érzelmeinket eljuttatjuk a trón zsámolyához.

Fogadja Felséged e nagy magyar város hódolatát atyai szívének teljes jóindulatával kegyelmesen; mert hiszen a magyar szó szentségével biztosíthatjuk Felségedet, hogy mindazok, kik a város falain belül lakoznak, nem egyébért imádkoznak e napon az Egek Urához, mint azért, hogy Felséged áldást, békét, igazságot osztogató jobbából még soká ki ne essék a jogar, — jóságos szemével lássa, nemes szívével érezze soká hű magyar népe igaz szeretetének nagyságát, melegét s ettől a szeretettől, hűségtől, ragaszkodástól, mint hármas védbástyától körülvéve, óva, védelmezve, élvezze még soká Felséged alkotmányos, bölcs uralkodásának arany gyümölcsét, legszebb sikerét: népének nagyságát, hatalmát, boldogságát.

A kik egyébiránt alattvalói hódolattal és változhatatlan hűséggel továbbra is maradtunk:

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1900. július havának 26-ik napján tartott rendkívüli közgyűléséből

Császári és Apostoli Királyi Felségednek: leghivebb alattvalói

Debreczen sz. kir. város és annak közönsége.

— Istenitisztelet. Holnap, vasárnap, az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istenitiszteleteket: Délelőtt a nagytemplomban Nánássy Lajos, a kistemplomban Imreh József, a Kossuth-utcai templomban Kovács Zsigmond, az ispotálytemplomban Kádár Dániel. Délután kátemagyarázat. A nagytemplomban Nánássy Lajos, a kistemplomban Kádár Dániel, a Kossuth-utcai templomban Imreh József.

az ispotálytemplomban Szinok Zoltán. — A róm. kath. templomban reggel 7 órakor szent misét mond Vas Károly, reggel 8 órakor Kovács József, 9 órakor dr. Wolafka Nándor, utána szent beszéd, tartja: Kovács József, fél 12 órakor szent misét tart Hamernyik Sándor; délután 3 órakor litánia, tartja Hamernyik Sándor, 5 órakor Jézus szíve társulatának ájtatossága, tartja dr. Wolafka Nándor. — Az ág. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor Boór Jenő helyettes lelkész tart istenitiszteletet.

— **A hadgyakorlatok.** Tegnap vettük az első tudósítást ezredünk hadgyakorlatáról. Izzadnak szegény katonáink, szenvednek a nagy hőségtől, úgy, hogy a fázasztó gyakorlatok s a hőség nagyon sok embert levett a lábáról, sok a maródi. Most Hollódon van együtt a 39. és 37. gy. ezred, ott végzik a dandárgyakorlatokat e hó 23-ig. Akkor mennek tovább Belényes felé, hol találkoznak az aradi 33. ezreddel és a tomesvári 61. gy. ezred egy zászlóaljával s a teljes hadtest Lovettó Károly altábornagy vezetésével manőverezik. Jövő hó hetedikén lesz a „lefuvas“ boldog napja, akkor jönnek haza.

— **A kereskedelmi alkalmazottaknak felmondási ideje.** A kereskedelmi alkalmazottak felmondási idejének méltányosabb rendezése tárgyában a győri kereskedelmi kamara fölött a kereskedelmi miniszteriumhoz. Hegedűs Sándor miniszter, mint értesülünk, válaszában arról értesíti a kamarát, hogy a kereskedelmi törvény átdolgozása alkalmával figyelemmel lesz a kérelemre s azt teljesíteni fogja.

— **Mayer Emil röpirata.** A magyar malomipar vezetőit s mindazokat a köröket, amelyek a hazai malmok működését közelebbről szemlélik érdeklődő figyelemmel, a gazdaközönség kebelében is sokan vannak ilyenek, mostanában két nagy kérdés foglalkoztatja erősen. Az őrlési forgalom beszüntetése az egyik, amely a múlt hó 1-én lépett életbe s amelynek a mezőgazdákat is érintő következménye a szerb és oláh buza kiszorulása a magyar malmokból. Néhány malom, főként a budapestiek, roppant javveszélést csaptak az őrlési forgalom beszüntetése miatt, mert üzleti nyereségüket existenciájukat féltik az új helyzettől. A másik kérdés a lisztgyártás kötelező megszorítására vonatkozik, amelyet szintén csak egy csoportja a malmoknak szeretne ráerőszakolni a többi malmokra. — Mayer Emil, a debreczeni Istvánmalom igazgatója mind a két kérdést szigorú kritika tárgyává teszi és őszintén, minden tartózkodás nélkül elmondja a maga véleményét, úgy az őrlési forgalom beszüntetéséről, mint az őrlési reducióról. Együttal szigorúan elítéli a hazai malmok némelyikének üzemvezetésében nagyon elharapózott, szakmámbuzával való üzérkedést. A röpirat szerzője meggyőzően mutatja ki, hogy az őrlési forgalom beszüntetése a magyar malomipar szempontjából nem bir általános, országos jelentőséggel, — mert hiszen a budapesti malmok közül is csak egynek hozott számottevő nagy hasznot; továbbá az őrlési megszorítás ételbeléptetésére semmi szükség nincsen. Megkapó Mayer Emil röpiratában az a rész, melyben a magyar malomipar hármass feladatát hangsúlyozza: a befektetett tőke tisztességes kamatoztatásán kívül, a fogyasztó közönségnek jó és olesó élelmiszerral ellátása és hazai mezőgazdaság érdekeinek előmozdítása képezi ezt a hármass feladatot. A röpiratot lapunk mai számához mellékelve találják olvasóink. Ajánljuk szíves figyel-

mökbe. Meg vagyunk győződve, hogy ez őszinte nyilatkozatok nagy feltűnést keltenek az érdekelt körökben és felettök még sok szó fog esni.

— **Egy szemtanu a debreczeni csatáról.** A lapok 2—3 sorban emlékeztek meg Pongrácz István nyug. tábornok elhunytáról, pedig a nagy időknél kiváló szereplője dőlt ki benne, aki 48-ban mint es. és kir. huszárkapitány lépett át a honvédsereg táborkarába s végig küzdötte az egész szabadságharcot, a swechati ütközettől kezdve a vingai csatáig. Résztvett Görgey bravuros visszavonulásában a bányavárosokon keresztül, a hatvani ütközetben, a hol messze előre lovalgolván, egy honvéd huszár ellenségnek vélte s lovát kilötte alóla. Ott harcolt Győr bevételénél, majd Komáromba ment, a hol már mint őrnagy Nagy Sándor tábornok főnöke lett. A komáromi és váci véres csatákban, valamint a debreczeni végzetes csatában is ott látjuk őt s különösen az utóbbiban rendkívül fontos szerep jutott neki. Tudvalevő, hogy Görgey határozottan tagadja, hogy Nagy Sándornak ama parancsot adta volna, hogy Debrecennél szembeszálljon a tizszeres muszka fősereggel. E fölött 1867-ben nagy vita indult meg a Honhásábjain s úgy Pongrácz István, mint Máriaassy János most nyug. altábornagy a leghatározottabban állították, hogy Görgeytől kaptak parancsot az oroszok megtámadására. — Pongrácz, aki a végzetes csatában is mint tábornok főnök vett részt, szóról-szóra közölte Görgey német szövegű parancsát is, mely így hangzott: *„Az első hadtest Debreczenből Ujváros felé az országuton kelet felé álljon föl s ha ellenség mutatkozik, azt támadja meg és verje vissza.* Ez aug. 2-án korán reggel érkezett s Pongrácz az erre összehívott hadi tanácsban azt ajánlotta, hogy a parancsot na teljesítsék, de csak Korponay János ezredes volt mellette, míg a híres, harcvágyó Máriaassy az öreg Bóbih és Mesterházy a csata elfogadása mellett döntöttek. Így történt meg a végzetes csata, a melyben Pongrácz István alezredes, mint kitűnő lovas, a jobbszárnyon levő huszársággal kezdetben véresen verte vissza az oroszok rohamát, de a fedezetlenül maradt Nagyerdőből is muszka lovasság rontott ki s Nagy Sándor 7000 főnyi hadteste teljesen fölbomlott. Nagy Sándor két segédtestje, báró Lipthay Béla és gróf Szapáry Géza is azt állította, hogy látták Görgey parancsát, melynek néhány óra múlva oly sok fiatal honvéd élete esett áldozatul. Pongrácznak legnagyobb érdeme volt abban, hogy Nagy Sándor hadteste végleg szét nem zúzlott s az utolsó csatát is ő vívta Schlick ellen Radnánál. A fegyverletétel után őt is az aradi várba zárták, ahol három évig raboskodott. Ekkor kegyelmet nyerve, szülőföldjére, Felső-Turra, Hontmegyébe vonult vissza. 1857-ben nőül vette Pákozdi Rózát s a katonai tudományokkal és kertészettel foglalkozott. Ő írta meg eddig legrészletesebben a végzetes debreczeni csatát. A honvédség újraszervezője a király honvédtábornagyává nevezte ki s mint tábornok vonult nyugalmába. Az elhunyt 79 évet élt s a nagyszombati katonai iskolában kezdte meg pályáját, 1836-ban a tullni utászknál hadapród, a 40-es években pedig a Galicziában fekvő 8-ik huszárezrednél lett hadnagy, majd főhadnagy.

— **A cséplőgép áldozata.** A város határában Zöld Mihály tanyáján a cséplőgép tüzet Szabados Béla 14 éves fiú élesztette folyton szalmával, hogy a tűz egyenletes legyen. Munka közben a fiú kezét egy szij véletlenül a tűz fölé szorította. A gyermek nem tudta kezét kiszabadítani s mire segítségére siettek, keze elégett. Behozták a debreczeni kórházba, hol karját amputálni fogják.

— **Megszökött a felesége.** Kosztya Gábor urasági kocsis a vásárra jött Debreczenbe. Behozta feleségét is, hogy nézze meg a debreczeni vásárt. Ma reggel aztán keservesen panasolta Kosztya Gábor, hogy

felesége az éjjel mindent összeszedett s valakivel megszökött. Emlékeül egy inget hagyott hátra az urának — ráírva az ingre: *Itt hagylak!* — A rendőrség keresi a megszökött asszonyt.

— **Gutenberg ünnepély.** Megemlégtünk már egy ízben, hogy a Debreczeni Nyomdász-Szakegyesület a halhatatlan emlékü Gutenberg János emlékét születése öt-százados évfordulója alkalmából fényes mulatsággal kívánja megünnepelni. A mulatság derék rendezői mindent elkövetnek, hogy az ünnepség méltó legyen a nyomdászat örökemlékü feltalálójának emlékéhez. Az előkészületek már lázasan folynak s a jövő vasárnap tartandó mulatság bizonyára egyike lesz a legsikerültebbeknek, melyre a gazdag műsorból is lehet következtetni. A műsorból kiválik Morvay Zoltán, lapunk tehetséges munkatársának egy ügyes vigjátéka, mely bizonyára nagy tetszéssel fog találkozni. Különbben a teljes műsort ismételtén itt közöljük:

Nyitány.

1. Késő vágy. Dr. Horváth Ákostól. Előadja: a „Debreczeni Munkás Dalegyület.“

2. Gutenberg János. Felolvasás. Irta és előadja: dr. Benedek János.

3. Magyar népdalok. Eneklő: Bacsonyi Erzsike k. a.

4. Gutenberg. Óda. Irta: Morócz Jenő. Szavalja: Péntek Lajos.

5. Régi nóta. Lányi Ernőtől. Előadja: a „Debreczeni Munkás Dalegyület.“

6. Magyar ábránd. Op. 27. mű. Hubay Jenőtől. Hegedűn előadja: Schwarcz József.

7. Az angol kisasszony. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Morvay Zoltán. Sugó: Botos Sándor. Személyek: Libucz Gergő: Takács Sándor; Magdaléna, neje: Szabó Ida k. a.; Ida, Libucz mostoha lánya; Erdélyi Erzsike k. a.; Pali, Libucz unokaöccse; Brinke Gábor; Tímósi Muki; Végh János. Történi: falun. Idő: jelenkor.

Az 1900. aug. 19-én a Margit-fürdő disztermében tartandó mulatságra jegyek előre válthatók a Csokonai-nyomdában. A kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, szintén átvehetik ottan. Belépődíj személyenként 2 korona. Családjegy három személyre négy korona. A felette érdekesnek ígérkező ünnepélyt, melyet reggelig tartó tánczrekeszt be, a legmelegebben ajánljuk tánczosnők, tánczosok és általában minden érdeklődő figyelmébe.

— **A müncheni sakkturna.** A nemzetközi sakkverseny tegnap befejeződött. Az utolsó forduló eredménye a következő: Oriási érdeklődést keltett a Maróczy-Schlechter és Pillsbury-Berger-párti. Ettől függött a torna végeredménye. Schlechter is, Berger is egyforma taktikát követett: tudták jól, hogy ha nyeresre játszanak, elvesztik a játszmát és épen ezért a megnyitásban a lehető legkorrektebb védekezéssel egyenesen remisre játszottak. Ennek az lett a következménye, hogy most Maróczynak, Pillsburynak és Schlechternek is egyforma az egységsszáma, feltéve hogy Schlechter megnyeri a Halprinnal félbenmaradt pártit, ami valószínű is és így e három elsőnek döntő küzdelmet kell még egymással vívni. Az első match-párti Maróczy és Pillsbury között vasárnap lesz, mert ma a függőben maradt pártikat fejezik be. A tegnapi napon Cohn megverte Jakobot, Showalter Billecardot, Gottschall Bardelebenet, Burn Marcót, Halprin Janovszkit (1) és Wolf Popiel. A végeredmény a következő: Maróczy és Pillsbury 12, Schlechter 11 (1), Marco 10, Burn 9½ (1), Berger 8 (1), Cohn 8, Janovszki és Showalter 7½, Popiel, Wolff és Gottschall 6½, Halprin 5 (1), Billecard 2½, Bardeleben 2 (1) és Jakob 2.

— **Késelő tanonc.** Kéký Sándor szappanos tanuló: Faragó István és Bonnyay Lajos összeveszték. A veszekedésnek

az lett a vége, hogy Bonyhay kezefejét Faragó egy éles késsel oly súlyosan megsebezte, hogy ápolás végett a kórházba szállították.

— Az ipartestület hivatalos helyiségeit tatarozzák, takarítják s ezért vasárnap, hétfőn és kedden hivatalos órák nem fognak tartatni.

— Ahol nem unatkoznak. Érdekes látványt nyújt a figyelőnek az a népvándorlás, mely az **EMKE kávéházba** a megnyitás napjától végbe megy. Az a valóban gyönyörű helyiség — ismerve Kiss Adolf népszerűségét — csakugyan kicsinek bizonyult. Az **EMKE**-ben a vásáros napok alatt **esténként** városunk első zenekara hangversenyez.

— A villám áldozata. Monostorpetri-ben két földműves ember künn szántott a mezőn. Zivatar keletkezett, a villám lecsapott s az egyik embert, **Darvasi Sándort** agyonütötte. Társát eszméletlenül szállították hazai. Az ökrök is elpusztultak.

— A h.-pályi-i rablás. A h.-pályi i rablás ügyében a vizsgálatot szakadatlanul folytatja a csendőrség a debreczeni rendőrséggel együtt. Hosszupályi környékét harmincz csendőr szállta meg egy csendőrhadnagy vezetése mellett és szakadatlanul nyomoz. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy egy szervezett rablóbanda működik, kiknek egy része Debreczen határába menekült. A rendőrség részéről Bárduez és Dobos rendőrbiztosok viszik a nyomozást, kik tegnap birtokába jutottak a rablóvezér s egy másik rabló pontos személyleírásának. A rablók körül a kör — úgy Pályiban, mint a város határában — mindinkább szűkebb lesz s a mint az előjelek mutatják, a rablók rövidesen kézre is kerülnek.

x **Fényképészeti készülék működve-lőknek.** Mindazoknak, kik a fényképezést iránt, ezen szórakoztató s mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az 1854. év óta fennálló **Moll A. es. és kir. udv. szállító** (Bécs Tuchlauben 9.) fényképészeti különlegességek és szükséglet cikkek üzletét és képes árjegyzékének megtekintését, mely kívánatra ingyen küldetik meg.

— Talált hulla. Tegnap délután a városi téglavető közelében egy szalmakazal tövében egy asszony holttestére találtak. A bűnügyi osztály vezetője Szentpétery Ferencz rendőrkapitány Varga Emil dr. ker. orvossal ment ki a helyszínére. Megállapították, hogy az illető özv. **Tóth Jánosné sz. Kiss Juli** 58 éves esavargóasszony s hogy halála természetes uton következett be. A hullát a kórházba szállították.

— **Iskolai hirdetés.** A tanulók fölvétele. Az iglói áll. polgári fiúiskolában a beiratások szept. 1., 2., 3. és 4. én eszközöltnék; ugyanakkor tartják a díjmentes fölvételi vizsgálatokat. Az intézet bármely osztályába fölvehető minden oly tanuló, aki koránál fogva beillik az általa kijelölt osztályba és az azon osztályban szükséges előkészültségét bizonyítványon vagy fölvételi vizsgálat útján igazolja. **Iskolai illetékek.** A beiratási díj 2 korona, tandíj 12 korona fizetendő. Könyvtári járulék 1 korona. Vagyontalan szülők szorgalmas gyermekei a tandíj fizetése alól fölmentetnek, sőt tankönyvekkel is segélyeztetnek. **Tájékoztató a vidéki szülőknek.** A vidéki tanulók tisztességes polgári házaknál teljes ellátást havi 24—40 koronáért kaphatnak; csupán lakásért 8—12 korona fizetendő. A tanulók az iglói főgymnasium alumneumában is étkezhetnek, a hol jutányos áron jó ellátásban részesülnek. **Ebéd és vacsora**ért egész évre 104 korona előleges félévi részletekben fizetendő. Az intézet előnyei. A növendékek a német nyelvnek az első osztálytól kezdve (gya-

korlati módon) beható tanítás által, valamint a közönséggel német nyelven való társalgás következtében kétségtelenül azon előnyös helyzetben vannak, hogy gyorsan és játszva jutnak egy idegen nyelvnek birtokába. Ezért különösen azon t. szülők figyelmébe ajánljuk ez iskolát, akiknek óhajuk, hogy gyermekeik a német nyelvet elsajátítsák.

— **„Az Angol királynő“ szálloda** kellemes udvarkertjében **ma, szombaton és vasárnap** a Magyar Testvérek jeles zenekara működik. **Valódi és pilseni, Münchener barna és a legjobb Dréher-féle sörök**, valamint országos nevű termelők boraihoz ha még hozzá számítjuk a Hauer Bertalan kitűnő konyháját, bizvást remélhetjük, hogy a vendégek megelégedésénél csak a Hauer igyekezete lesz nagyobb.

x **A legjelesebb magyar ásványviz,** mely előkelő orvosok nyilatkozatai alapján kiváló gyógyhatással alkalmaztatik, kétségtelenül a **szolyvai gyógyforrás.** Ez az általánosan kedvelt gyógyviz, mely elsőrangú élvezeti ital is, már Rákóczi korában volt ismeretes. Érdekes, hogy régisége dacára ugyanazon alkatelemekből áll, mint hajdan, és eredeti tulajdonságaiból mit sem vesztett, amint azt a nagyszánu vegyi elemzések igazolják. **Dr. Than Károly, a nagyhirű egyetemi vegytanár összehasonlítván a szolyvai gyógyforrást az elsőrangú külföldi vizekkel, arra az eredményre jutott, hogy nevezett víz a külföldi forrásokat nagyon is fölülmulja.** Többek között következőleg nyilatkozik: „A szolyvai csaknem háromszor, koncentráltabb, mint a giesshübli; ugyanannyi víz élvezete mellett az elsővel csaknem kétszerannyi bikarbonát maradékoviszunk a gyomorba, mint a giesshüblivelt. **A szolyvai víz ennél fogva hathatósabb, mint gyógyviz.**“

— **Nagykikindai botrány.** A minap megemlékeztünk egy nem mindennapi nyilatkozatról, amelyben Balázs Jenő, a Nagy-kikindán megjelenő Torontáli Hírlap szerkesztője elmondja, hogy hogyan törte össze botját egy uri leányon, aki őt szerelmével üldözte. A megbotozott leány, **Dávid Regina, most a Torontáli Közlönyben a következő megjegyzéseket írja Balázs Jenő nyilatkozatára:**

„Ha hazugság volt azon állításom, hogy a kutyakorbácsal megütöttem, akkor a mindenkor lovagias egyén hogyan támadhatott meg oly durva tetlellességgel egy nőt, a ki ugyan rá rohant, de szerinte egy ujjal sem ütötte meg?!

Hazudik, hogy azért kért, hogy nevezem meg magam, mert ki akar ábrándítani beteges képzelődéseimből, melyek hasztalanná váltak a más vőlegényével szemben. — Mert Balázs Jenő f. évi július hó 19. én kelt levelében, tehát majdnem az esküvője előtt a többek közt így ír nekem:

„Viszont szerelmének tudata engem (t. i. őtet) a boldogság zenitjére kell, hogy emeljen; továbbá: „sorsomnak még mindig ura vagyok, szeretlek, mint leányt és asszonyt, mint élő, mint nekem örökké élő egyaránt.“ Ismertessem meg magam, mert imád.

Balázs Jenőnek újabb időben, tehát boldog vőlegény korában, hozzám, a szegény Zoe-hoz intézett mindegyik levele a legforróbb szerelem hangján van írva.

Amikor pedig ismételt könyörgésére végre légyottot adtam neki, találkozá-sunkkor kértem, hogy most már szakítsuk meg a levelezést, mert hiszen ő mégis vőlegény. — **Héves szerelmi ömlengésekkel** árasztott el, — amikor pedig elváltunk egymástól, kétszer is utánnam jött és szerelmével üldözött. Én visszautasítottam. És erre terjesztett fölőlem városszerte olyan híreket, hogy mint nő elkeseredésében a rágalmakkal szemben első felháborodásomban nem találhattam más eljárást a lovagias egyénnel szemben, mint a kutyakorbácsot — különösen pedig akkor, amikor rágalmainak vissza-

vonására ismételten fölszólitottam és ő nem tette.

Ez a száraz tényállás, amit Balázs urnak számtalan szerelmes leveleivel igazolhatok.“

x **Markus Jenő „Dréher-sör-csarnoká“**-ban naponta nagy választékban kapható **zónavillásreggeli.** Különlegességek: **Korona-sör, a la pilseni,** minden időben frissen csapolva. **Kellemes nyári kert.**

— **Táncestély.** A király születése napját a „Debreczeni Vasöntőde és géplakatosági“ munkásai a Margitfürdő disztermében tartandó táncestélylyel ünneplik. A mulatság érdekességét képezi a vasöntés képletes bemutatása s más tréfás párjelenet előadása és pártolásra érdemcsiti az, hogy jövedelmét a munkás rokkant és nyugdíjegyület javára ajánlották. A rendezőség egy koronában állapítván meg a belépődíjat, a czél érdekében tömeges részvevésre kéri városunk munkásnépét és pártfogó közönségét. Részünkről sikert kívánunk és dicsérik az ipari munkások ilyenmü törekvéseiket; szebb és nemesítőbb dolog, mint a korezmázás.

x **Grajavítás** (tisztítás) 80 kr. Jótállás mellett. Finom kristály üvegű szemüvegek és zwickerek, olcsóbban, mint bárhol, szakértően megválasztva. Javitások gyorsan s jól. Olcsó és jó zsebórák nagy választékban. Kézeset használt órák és ékszerek feleárbán. Óeska aranyat, ezüstöt készpénzért veszek. **Fögel Gyula** órás és optikus. Piacz-(Várad-) utca 75., a Corso-kávéházzal szemben.

x **A ki olcsón akar venni** borból pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dolminó, sétabot, valódi ezüst és ébenfából-dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral, valamint mindennemü dohányzó eszközöket, — tajtékipák, szipkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók **Schwartz Dániel** dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a **Bika** alatt.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Steiner püspök meghalt.

Budapest, aug. 11. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök az éjjel fél két órakor meghalt. A boldogult hatvanegy évet élt.

(Steiner Fülöp székesfehérvári r. kath. püspök, a főrendiház tagja szül. 1839 április 28-án. 1856-ban lépett a papi pályára, 1863-ban szentelték fel, 1867-ben a győri jogakadémián az egyházjog tanára lett, 1882-ben nagyváradi kanonok, 1886-ban a Szent-István társulat al-elnökévé választották, 1890-ben nevezetett ki székesfehérvári püspökké.)

Az új olasz király esküje.

Róma, augusztus 11. III. Viktor Emánuel király ma letette az esküt a szenátusban. Az eskü szövege így hangzik:

— Isten és a nemzet színe előtt esküszöm, hogy az alkotmányt hiven fogom megtartani. A királyi hatalmat csupán a törvények értelmében fogom gyakorolni. Minden polgárnak jogosult igényei szerint teljes igazságot fogok szolgáltatni és magatartásomat minden ügyben egyes-egyedül a nemzet érdekének,

virágzásának és fejlődésének fogom alárendelni.

Ezután a szenátorok hűséget esküdtek a királynak.

A belgrádi nász után.

Belgrád, augusztus 11. Sándor király ugyancsak erősen bánik el azokkal, akik immár megdönthetetlen házasságának ellene vannak. Szerbiának egyik legtekintélyesebb emberét, Belimarkovics egykori régensét, mivel Draga kiáltné ellen sértően nyilatkozott, elfogták és a várbavitték. Viszont azok, kik lojálisan fogadták a konak eseményét, sorra részesülnek kitüntetésben. Nikolics volt miniszter királyi tanácsossá lett, a királyné idősebb nővérét pedig udvarhölgygé nevezték ki.

Belgrád, aug. 11. Illetékes helyről Belimarkovics letartóztatását koholmányoknak jelentik ki.

Belgrád, aug. 11. Miskovics Jován tábornok Sándor király megbízásából holnapután Pétervárra utazik, hogy a királyi pár nevében köszönetet mondjon Miklós czárnak, hogy esküvőjükön elvállalta a tanui tisztet.

A mohamedán küldöttek őrizet alatt.

Bihács, aug. 11. A budapesti mohamedán küldöttség több tagja a múlt héten hazaérkezett. A kerületi és járási főnök rögtön csendőroket és rendőroket állíttatott házaik elé és szigorú felügyelet alá helyezte mindnyáját. Hasonlóképen jártak a szomszédos községek mohamedánjai is, a kik Budapesten voltak. Többeket, a kik a rendőri felügyelet alá helyezés ellen tiltakoztak, erőszakkal börtönbe hurcolták. Bisevics Dervis bég és Hadziabics Juszuf aga, itteni tekintélyes polgárok, táviratilag kértek a szerajevói országos kormánytól oltalmat a kerületi főnökök ez ujabbi üldözése ellen.

Bresci pöre.

Róma, aug. 11. Hir szerint Bresci pörében e hónap 29-én tartják meg a végítéskor. A tárgyalás valószínűleg csak egy napig fog tartani.

Róma, aug. 11. A pármái püspök Umberto király temetése napján vonakodott a palotáján levő zászlót félárboezra vonni s megtiltotta a harangozást. A tömeg erre megtámadta a palotát s a zászlót erőszakkal félárboezra vonta, a harangokat pedig meghuzta.

A délafrikai háború.

London, augusztus 11. A Pretóriában fölfedezett összeesküvésről a következőket jelentik a Reuter-ügynökségnek Pretóriából 9-iki kelettel: Nehány idevaló lakos, a kik az ellenséggel összeköttetésben állottak, e hónap 7-én este előkészületeket tettek arra, hogy a városban lakó összes angol tisztet meggyilkolásáról és Roberts lordnak elfogatásáról és a legközelebbi bur kommandóhoz való elviteléről tanácskozzanak. Az összeesküvést csak az utolsó pillanatban fedezték

föl. Tíz összeesküvőt letartóztattak. Az összeesküvők gyújtogatásokkal zavart akartak előidézni és ebben a zavarban akarták végrehajtani tervüket.

London, augusztus 11. A Reuter-ügynökség jelenti tegnapi kelettel Pretóriából, az ott fölfedezett összeesküvésről:

Az összeesküvők, szám szerint tizenöt, pretoriai lakosok és összeköttetésben állottak az ellenséggel. A város nyugati részében két nagy házban tüzet akartak gyújtani, abban a reményben, hogy a csapatokat ott a tűz eloltására konzignálják; az általános zavarban az összeesküvők be akarták hatolni az angol tiszteknek előre gondosan megjelölt házaiba és meg akarták őket ölni. Időközben az összes burbarátokat értesítették volna az összeesküvésről, mert remélték, hogy néhány százan csatlakozni fognak. Több összeesküvőnek az lett volna a feladata, hogy Roberts lordot elfogja és vele a legközelebbi bur kommandóhoz siessen. E célra a városon kívül 12 embert készenlétben tartottak. Az összes összeesküvők esküt tettek, hogy semlegesek maradnak. Ez eskü következtében teljes szabadságot élveztek. A hadseregben ez eset felett nagy a felháborodás. Azt tartják, hogy a burokat az enyhe bánásmód bátorítja fel az összeesküvésre és remélik, hogy a bizalommal való ily súlyos visszaélést a legszigorubbán fogják megtorolni.

A pestis.

Hamburg, augusztus 11. A Hamb. Corr. jelenti, hogy Raubut, az oppendorfi kórházban elszigetelten ápolta pestises beteg, ma délben meghalt. Az összes többi orvosai megfigyelés alatt álló ember jól érzi magát.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Korán kezdte. „Önkéntelen az ember mindenre születik“ énekelte Petőfi, a költőkirály, ugyanily elvet hirdet a praedestináció tana, mely azt mondja, hogy az emberi szabadakarat egy fensőbb hatalom korlátozásának van alávetve s az történik meg vele, ami fölöle az égi hatalmasság ugytetszéséből elvégeztetett.

Nemcsak az állítások azonban, de a bűnüggyel foglalkozók tapasztalata is azt bizonyítja, hogy egyes embereknél az agy sajátságos alakulása, az agysejtek különböző elágazásai szolgálnak ösztönző műhelyül az elkövetendő bűnnek és ez által a bűnt elkövetett halandót, mint a természeti erő által sajátságosan alakított szánalmas teremtetést igyekezőnek állítani élénk.

Kovács Róza tizenhárom éves s gyerekleány is bizonyára egyike lehet a százalomra méltó alakoknak, mert hiszen még e korban más leánytársa még szívesen eljátszik a fabábuval, ő már nagy rekordot ért el. Tolvajlotts s tolvajlásért a büntető bíróság előtt kellett számot adnia.

A leány szülei házában lakott, itt követte el a tettet, mely a törvény kezébe juttatta. Észrevette ugyanis, ez év február 21-én, hogy a velők egy udvarban lakó Furmann Lajosék eltávoztak hazulról, sőt azt is kileste, hogy a távozó hova teszik a konyhakulesot.

Mikor aztán kileste az alkalmas pillanatot, a konyhakules segítségével behatolt a szobába s onnan öt darab aranygyűrűt, 2 frt 50 krajczár készpénzt, egy ezüstkarperczet, egy kis aranyláncot és egy asztalkendőt ellopott.

A gyűrűk közül három darabot zálogházba tett az ügyes kis leány, két darabot pedig egy félreeső helyen dobott el.

Furmannék észrevették a lopást s a nyo-

mozás folytán Kovács Róza került gyanu alá, kinél meg is találták az ellopott tárgyakat, persze a gyűrűk kivételével.

A törvényszék elnöki tisztét Baróti Béla törvényszéki bíró teljesítette. A vádlott védelmére Medzihradszky Miksa ügyvéd-jelölt jelent meg.

A törvényszék a hamar tolvajjá lett leányt egy havi fogházra ítélte, melybe az bele is nyugodott.

Egy hónap múlva, ha kikerül, bizonyára megtanulja, hogy mégis csak nincs szebb, mint a beesületes élet.

Különben majd megváltik! Mert ha igaz, hogy az ember önkénytelenül születik mindenre, Kovács Rózának nem igen jóslhatunk nagy jövődőt a becsületesség útján.

§ Jövő heti bűnügyi végítésgyalás. 1900. aug. 17-én (pénteken) Babós Elek ellen rablás és más büntetendő esekelményekért összbüntetés lesz, — ugyanaznap még ítélethirdetések.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, augusztus 11.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres minőség	77	6.80—7.—
"	"	78	6.95—7.10
"	"	79	7.05—7.20
"	"	80	7.15—7.30
"	sárga	78	6.85—7.—
"	"	79	6.95—7.05
"	"	80	7.05—7.15
Rozs	uj	71/72	6.—6.10
"	"	72/74	6.05—6.15
Árpa	"	"	5.40—5.60
Zab	(jobb)	"	6.10—6.40
Tengeri	"	"	4.80—4.90
	"	"	6.00—6.10

KÜLÖNFÉLÉK.

* A spanyol sajtó. A spanyol zsurnalisztikának szemmel látható fejlődését igazolja a sajtóról szóló legújabb kimutatás. Nyolcz év alatt 224-gyel szaporodott a lapok és folyóiratok száma, úgy hogy most összesen 1347 spanyol lap és folyóirat van, a melyek közül 309 naponként jelenik meg. Dinasztikus ujság van 124, konzervatív 59, liberális 65, antidinasztikus 123 van, ezek közül 26 karlista, 10 a régi abszolút kormány híve, 16 szocialista, 70 republikánus. A republikánus lapok nagy száma jellemzi az általános hangulatot, de megjegyzendő, hogy 1892 óta már 58 republikánus lap szűnt meg. A 17 szocialista lap közül nyolcz csak legújában keletkezett. A többi napilap teljesen pártonkívüli. Feltűnő a kereskedelmi, gazdasági és szaklapok szaporodása: az eddigi 20 szaklap 85-re szaporodott fel. Művészeti és irodalmi lapjuk 24 van. A spanyol lapok hírszolgálatát meglehetősen kezdetleges még, de a fejlődés ezen a téren szemlélőmást tart. Érdekes, hogy a hevesvéri spanyoloknál nagyon ritka a lapokban a személyes harc és az esetleges polémia is nagyon nyugodt hangú szokott lenni.

* A kínai csodagyökér. Egész Kínában híres és nagyon keresett gyógyítószer az ugynevezett „ginszeng gyökér“, a Panax quinquefolia gyökere. A kínai orvosok azt állítják róla, hogy élvezése elmulasztja a fáradságot, elűzi a kimerültséget, sőt megifjítja az öregeket, új életet ad nekik. — Tény, hogy Kínában ezerszer annyi ginszenggyökeret használnak el, mint amennyit az ország termelni képes s mivel hihetetlenül drágán fizetik meg, az Egyesült-Államokban s Kanadában már is nagyban termelik ezt az értékes növényt. A Panax quinquefolia a mi éghajlatunk alatt is tenyészthető. Azért nem ártana nálunk is megkísérlni a tenyésztését, melynek eddig csak az az egy akadálya volt, hogy a növényt magról kellett tenyészteni s így, míg használható gyökeret kaptunk, abba bele tellett 4—5 év. Ma már azonban el van hártva ez az akadály, a ginszeng nem kell magról tenyészteni, mert kapható tenyészítő cseleokra alkalmas

gyökér, melyből a növény csakhamar kihajt s gyorsan elszaporodik.

RÖPPENTYÜK.

* **Antik-tárgy.** Rózenblüh (Vén feleségre mutatva): Nézze csak Blaustein barátom, az én Czilikhám még ma is ol szép mint edj antik szobor.

Blaustein: Khölönös nadszerü az arcz redőzete.

Különös. Ur: Különös, hogy nagysád gyermekei mennyire hasonlítanak kedves férjéhez.

Hölgy: Valóban! azon magam is csodálkozom.

* **Előzékeny férj.** Kalauz: Tessék kérem utánnam jönni ezen a lépcsőn, de vigyázzanak, mert már sokan nyakukat törték itt!

Utaz: Feleségem, akkor hát csak te menj előre.

REGÉNY.

A „Világ Szive”.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.) 63.

A mint ezt kimondá, az ételt hozó két indiántól követve, belépett Zibalbay. Egyszerű, tógához hasonló fehér ruhába volt öltözve, épen olyanba, mint mi. Vállát fekete tollakból készült köpeny fedte, nyakán vastag aranyláncz függött, végén a Sziv jelképével.

Megfigyeltük, hogy mikor bejött, lánya, Maya meghajlással üdvözölte, melyet ő fejbőlintással fogadott, az indiánok pedig, valahányszor elhaladt előttük, mindannyiszor majdnem a földig hajoltak.

Nyilvánvaló volt, hogy a pusztabeli nagy barátságának vége, s hogy azzal az emberrel, a kit eddig magunkkal egyenlőnek tekintettünk, ezután tartózkodva kell bánunk.

— Az étel készen van, — szolt Zibalbay, — már olyan, a milyen. Üljetek le, kérlek. Te meg lányom, ne álljál előttem. Még eddig mindig csak vándorok vagyunk mindannyian s a szertartással várhatunk, a míg a Sziv Városába érünk. — Erre aztán leültünk s az indiánok felszolgálták az ételt. Hogy miből állott a vacsora, nem tudom, de bizonyos, hogy hosszas nélkülözéseink után úgy tetszett, hogy soha sem ettünk még ilyen kitünő ételt s olyan jó bort, mint az az ottani termésü, a mit felszolgáltak. Még egy kellemes dolgot találtunk fel ezen a helyen, minékutána hat hétig nélkülöztük volna a dohányt, mert indiánunk egyszerre csak cigarettával állított be, melynek dohánya az indián zab vékony hártájába volt esavarva.

— Jer ide, ember! — szolt Zibalbay az indiánhoz, mikor már ez mindenikünket ellátott cigarettával. — Indulj el rögtön, eredj le a tó partjára s mondd meg a gabontermő falu kapitányának, hogy uralkodója visszatért. Parancsoldd meg neki nevemben, hogy szereljen fel négy hordszékét s öt órával napkelte utánra küldje ide. Mondd meg azonkívül neki, hogy esolnakokat is tartson készen, a mikkel a tavon átkelhessünk, de ha élete kedves, megérkezésünkről egy árva szóval se tudósítsa a városbelieket. Eredj s gyorsan járj!

Az ember meghajtotta magát s a következő pillanatban eltűnt az éjben.

— Milyen messze van ez a falu? — kérde a sennor.

— Tíz mérföldnyire, vagy tán többre is, — felelé Zibalbay — s azonkívül az odavezető ut se valami híres. Mindazonáltal, ha nem suhan le valamelyik meredekről, vagy bele nem vész a hófúvásba, hat óra alatt vissza fog érkezni. Gyerünk lányom, ideje már, hogy lepihenjünk, utunk hosszú volt s te bizonyára fáradt leszel. Jó éjt, vendégeim, úgy hiszem, holnap már jobban elláthatlak. — Ezzel fejét megbólintva, elhagyta a szobát.

Maya is felkelt, hogy atyja példáját kövesse s a sennorhoz lépve, kezét nyujtá neki, melyet is az hosszasan ajkához szoritott.

— Milyen kellemes érzés, hogy újra élvezhetjük a dohány ízét, Ignatió, — szolt hozzám a sennor, a mint Maya eltávozott.

— Hanem tudja-e, hogy úgy látom, Zibalbay alaposan megváltozott? Soha sem voltam valami nagy bámulója, de most egyáltalában nem értem s magaviselete nagyon meglep.

— Ön nem érti, sennor? Én, látja, igen, legalább úgy hiszem, hogy igen. Fanatikus ember, mint akárhány a mi keresztény papjaink közül és álmadosó, mint jó magam is. Ott, a hol úgy gondolja, hogy közelebb juthat céljához és előmosdithatja országának javát, nem kiméli sem a maga, sem a más személyét. Gondolja meg, mi esoda rajongó hit és önfeláldozás kellett ahhoz, hogy egy államnak vagy mondjuk látomásnak engedelmessé, letegye méltóságát s minden kíséret nélkül, egyedüli lánya társaságában, száz és száz mérföldet tegyen meg az ő korában, jóformán élelem nélkül egy olyan pusztaságban, a melyen népe közül nemzedékek óta nem járt senki sem. Gondolja meg, mily lealázó lehetett rá nézve, hogy neki, a kit éveken át majdnem istenítettek idehaza, kóborló orvos gyanánt kellett bevándorolnia Yucatan erdősegeit s tünnie kellett a sértéseket és kínzásokat, mikkel azok a fehérbőrű gazemberek őt és lányát illették. És ő mindezt eltűrte kifakadás nélkül abban a hitben, hogy használna vele küldetésének.

— Nos, mindez elég szép, — mondá a sennor. — Önöknek mindkettőjüknek bizonyosan van céljuk, a mely felé törtetnek. Csak azt nem értem, mi szerepe lesz ebben a játékban Mayának és mi nekem, a ki sem birodalmakat alkotni, sem egy népfajt új orőre kelteni nem akarok. Reményilem, hogy mi csak nézői leszünk az egésznek.

— Hogyan gondolhatja ezt, sennor, mikor Maya a Sziv urnője és atyjának örökös-nője, ön pedig — és itt megnyomtam a szót — olyannyira egybeforrott, s oly édes viszonyban van vele.

— Nem is tudtam, hogy önnek tudomása van erről, — szolt fülíg pirulva a sennor.

— Nem vagyok én egészen vak, — mondám. — Nem bizony, ön nem maradhat ki a játékból, nagyon is belemélyedett már, semhogy ez megeshetne, bár hogy milyen szerepet fog játszani, azt még csak nem is sejtem.

— Jelenleg még számít rá Zibalbay, mert azt reméli, hogy városának orákuluma őnt azon fehér ember gyanánt fogja elfogadni, a kit népe Quetzal isten eljövendő fia gyanánt vár. Ezért nem szolt még eddig semmit az ön és Maya közti nagy barátságához. De vigyázzon! mert ha úgy fordul, hogy látja, hogy nem ön az az ember s nem tudja őnt használni, könnyen megeshetik, hogy istenhozzádot kell mondania lady Mayának.

— Abból ugyan, a míg élek, semmi sem lesz, — felelé a sennor tüzesen.

— Nem, sennor, elhiszem, hogy nem, addig, a míg él; de jusszon eszébe, hogy azok, akik a királyoknak és papoknak utjában állanak, nem szoktak hosszú életűek lenni, kétségbeesésre nincs oka, mert ha ön nem lehet az az ember s nem tehet szert befolyásra, úgy lehet, hogy tehetek én s akkor amint Mayának is megesküdtem volt, segíték én önökön, amint hogy viszont ön is megteszi, ha úgy kerül.

— Mindenestre pedig együtt tartunk, — mondá a sennor. — Most pedig, mivel a jövőre való tervezgetés ugyse sokat használna, úgy hiszem, legjobb lesz, ha aludni megyünk. Egyről biztosítom. Nevezetesen: hogy ha csak én vagy ő meg nem halunk, Mayát feleségül veszem.

— Jó éjszakát. Holnap folytathatjuk, ha ott leszünk a szent városban, a „Világ Szive”-ben.

(Vége az első kötetnek.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba	6rk. 503	1128	948	145	840	128
Nagyváradra	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra	—	—	—	421	—	421
Budapestre	940	545	150	810	—	602

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	1144	336	626	233	514	741
* Csak kedden közlekedik.						

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára	100	458	357	635	913
Nagy-Károlyba	136	603	500	759	1040
Szatmárra	220	708	611	917	1203
Királyházára	315	827	733	136	—
Taraczközre	433	1014	914	—	—
M.-Szigetre	456	1030	950	—	—
N.-Boeszkóra	532	1200	1102	—	—
Kőrösmezőre	730	340	145	—	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	751	1012	355	1216	645
---	-----	------	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	822	401	658
Nyiregyházára	939	518	816
Királytelekre	1012	558	935
Szerencsre	1121	703	1043
Kassára	330	—	556
S.-A.-Ujhelyre	439	814	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	807	1207	753
---	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	835	431	—
Sáránra	916	504	—
Nagy-Léta—Vértesre	1043	618	—
Derecskére	957	545	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	718	313	—
---	-----	-----	---

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	442	421	—
Ohat-Kócsra	734	659	—
Tisza-Füredre	832	756	—
Füzes-Abonyba	1024	—	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	800	545	—
---	-----	-----	---

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	520	1120	406
Hajdu-Nánásra	817	118	621
Büd-Szt.-Mihályra	852	—	658
Tisza-Lökre	917	—	729

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	817	330	635
---	-----	-----	-----

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen. Minták kiválasztásra, — nemkülönben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem”-blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 ftt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik: **Henneberg G. selyemgyáros Zürichben**

cs. és kir. udvari-szállító.

Foulard-selyem-ruha

8 forint 40 krtól

540.
1900.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának f. évi szeptember havi bizottsági közgyűlésén egy rendőrfogalmazói és egy számvevőségi számtisztviselői állás fog választás útján betöltetni.

A rendőrfogalmazói állás évi 1800 kor. fizetés és 400 kor. lakbéréből, a számvevőségi számtisztviselői pedig 1800 korona fizetés és 300 korona lakbéréből álló javadalmazással van egybekötve.

Felhívom az ezen állásokra pályázni kívánókat, hogy felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez, f. évi szeptember hó 15-éig annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Debreczen, 1900. augusztus 1-én.

Gróf Degenfeld József,
főispán.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes

fagymentes kutszivattyuk

60 koronától kezdve

díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házához szállítással **gyári áron** kaphatók.

A szüret időnyre pedig

minden külföldinél jobb és olcsóbb

szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőzuzók

lesznek raktáron a

Debreczeni

Vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia—Hadház-utcai telepen,

mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

2214. sz.
1900.

Árlejtési hirdetmény.

Az érmihályfalvai m. kir. dohánybevéltő hivatalnál a nagyteljesítetű m. királyi dohányjövődéki központi igazgatóság 1900. június hó 23-án 5554. sz. a. kelt rendelete folytán az alább felsorolt épület tatarozási munkálatok engedélyeztettek, nevezetesen a II. sz. raktár tetőzetének javítása, a II. sz. kut átalakítása, a kezelői lak helyreállítása, tatarozása, festése, 2 kályha beállítása, egy különálló pincze befedése körüli munkálatok az előmért és költségvetés szerinti 1311 korona 48 fillér összköltség mellett.

Felhívom azokat, akik ez épület tatarozási munkálatok teljesítésére vállalkozni akarnak, hogy 1 koronás bélyegű ajánlataikat, melyben 5% bánompénz betétele is igazolva van, a debreczeni m. kir. dohánybevéltő felügyelőséghez a f. évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig nyujtsák be, a mikor is az árlejtés meg fog tartatni.

Az előmért és költségvetés alóli felügyelőségnél betekinthező, a hol a feltételek is meg tudhatók.

Debreczen, 1900. augusztus hó 10. én.

M. kir. dohánybevéltő felügyelőség.

Utányomás nem díjaztatik.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szócig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalványal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

<p>Szalmaözvegyességem szabad óráit egy kellemes hölgy társaságában ohajtanám eltölteni. Ajánlatok „kis hamis” czimem a kiadóhivatalhoz küldendő. 33.</p>	<p>Eladó ház. A Vörösmarty-utca 5. számu, több rendbeli lakást tartalmazó, újonnan épült ház, eladó. Értekezhetni a Takaré- és Hitelintézetnél a hivatalos órák alatt.</p>	<p>Eiadó egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papírkereskedésben.</p>	<p>Pincze, mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.</p>
--	---	---	--

Varga Pál czimbalomgyártónál a ki **czimbalmot** vesz
ingyen fog megtanulni czimbalmozni

a nálk megjelent czimbalom iskolából, tanár avagy tanítás segélye nélkül s a ki egy héten csak egy órát is áldozhat reá naponként és nem képes felfogni, annak köteles vagyok visszaadni a czimbalom vétel árát hiány nélkül.

Üzlet: Budapest, VIII. ker. Róck Szilárd-utca 3. szám, a népszínház mellett.

Képes nagy árjegyzéket czimbalomokról ingyen küldök.

2262/1900. eln. sz.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A debreczeni kir. ítélőtábla s kir. főügyészség, ugyszintén a kerületbeli 5 törvényszék, 31 járásbíróóság és 5 kir. ügyészség részére, a körülbelül évi 29641 korona értékű papír, írószer és egyéb irodai szükségletek szállításának 1901. évi január hó 1-ével kezdődő egy, esetleg három évre leendő biztosítása czéljából, a debreczeni kir. ítélőtábla elnöki irodájában, **folyó évi szeptember hó 11-én, d. e. 9 órakor,** nyilvános írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni, melyhez a résztvenni szándékozók oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy az 1893. évi szeptember hó 18-án 15510/1893. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelettel közzétett szabályzat 16—20. §-aiban körülírt kötelekkel ellátott írásbeli zárt ajánlatokat, „Ajánlat a papír és irodai szerekre” felirattal, az ajánlati tárgyalás megkezdéséig, a kir. ítélőtábla elnöki-iktató hivatalába terjesszék be, valamint ugyanaddig az 1400 korona bánatpénzt és az ajánlott cikkekről egybeállítandó mintagyűjteményt, a kir. ítélőtábla elnöki titkárnak kezéhez, elismervény ellenében, tegyék le.

A versenyzők írásbeli ajánlatukban határozottan kinyilatkoztatni tartoznak, hogy a szóbanforgó versenytárgyalás feltételeit ismerik és azokat magukra nézve kötelezőnek elfogadják.

A szállítandó cikkek mintái a kir. ítélőtábla elnöki irodájában megtekinthetők.

Ezuttal is hasonló és a mennyiben lehetséges, csakis hazai gyártmányu cikkek beszerzése czéloztatik. Az ajánlott cikkekről, a részletes hirdetményben s a feltételekben foglalt táblázatnak megfelelő jegyzék csatolandó, melynek második rovatában csak az egység (1 rizsma, 1 drb., 1 tuczat stb.) jegyzendő be (s nem az összes szükséglet), míg a további megfelelő rovatokba az ajánlott cikk mérete, egységi sulya s az az egységi ár vezetendő be, mely mellett az ajánlattevő a szállítást felvállalni hajlandó, míg egy külön e czélra nyitott rovatban feltüntetendő az illető cikkeknek beszerzési forrása (kinek a gyárából vagy műhelyéből).

A mintagyűjtemény és jegyzék a fenti táblázat áruinak és azok minőségének sorrendjében állítandó össze s a papírnemüekből több válfaj is hozható ajánlatba.

Az árlejtési feltételek a kir. ítélőtábla elnöki irodájában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, avagy a versenyezni szándékozók, kívánatra posta útján is megküldhetők.

Az odaitélés iránti határozat, a szabályzat 31. §-a szerinti időben, a versenytárgyalásban résztvevő érdekelttekkel közöltetni fog.

A kir. ítélőtábla elnöke.

KÖNYVKÖTÉSZET. PAPIRKERESKEDÉS.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

Ajánkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitért munkakerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izlées nyomtatványok, valamint művészi kivitelű diszmunkák is készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, cím-
lők, csomag-jegyek, áru-mintajegyek,
bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák,
csinos reklámplakátok és egyéb nyom-
tatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes
bizonyítványok, havi és évi értesítők,
jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE:

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk,
a készleten nem levőt pedig — bármily
mennyiségben — a legrövidebb idő alatt
készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb
kezelési nyomtatványok, u. m.: napi
ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási érte-
sítések és egyéb ismertetések csinos fü-
zetekben, szerződések kötelezvények,
váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI RENDEZŐK RÉSZÉRE:

Izlées kivitelű bál meghívók, szinlapok,
programmok, belépti jegyek, díszes tánc-
rendek, stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb
családi értesítések elegáns kartonra vagy
mindennemű új divatú finom papírra
nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

Könyvkötészetünk a modern technika eszközeivel dusan fel-
szereit könyvkötészet és diszmű-intézet,
elvallalja gyors, olcsó és izlées elkészítését:

Iskolai könyvek,
Könyvtárak,

Ipari és kereskedelmi könyvek,
Nyomtatványok,
Díszes táncrendek

Emlékkönyvek,
Albumok,

és minden e szakmába vágó különlegességeknek.

Ajánljuk a kor igényeinek
megfelelően berendezett

Papirkereskedésünket

melyben a legjobb minőségű papír-, író-, rajz- és festészeti szerek kaphatók. Ajánljuk továbbá
dusan felszerelt papírgyári raktárunkat, mindennemű irodai-, csomagoló-, levélpapírok beszer-
zésére, továbbá iskolai írkák és füzetek, tollak, tollszárak, teljes irodai és iskolai berendezésekre:

A Debreczeni Ellenőr

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vállal
hirdetéseket feltűnő és izlées kivitelben.

Minden munka a legnagyobb gonddal kiállítva mindamellert más
kezdetleges kivitelnél olcsóbb áron.

Pártoljuk a hazai ipart!

Első debreczeni fésűgyár
Kandia-utca 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökor- és bivaly-szaruból készített fésűből dusan berendezett raktárát a n. é. közönség szives megtekintésére.

Készít továbbá minden szaruból előállítható tárgyakat a legjutányosab árak mellett.

Ismét eladónak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy — a gépkezelésben teljesen jártas — magyar illetőségű szakember azonnal alkalmazást nyer.

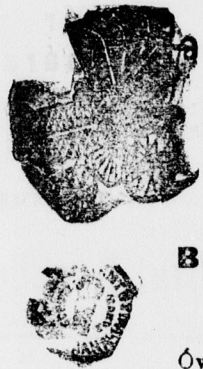
Elsőrendű hazai szakerőktől!

Ökor és bivalyszarvak a legmagasabb napi árban megvásárolhatók.

Ölcsőbb és tartósabb az öntvényeknél.

Anyák, mielőtt

gyermekkosait vásárolnának, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalogust az új hygienikus ülésre és fekvésre átalakítható kocsikról. Orvosi kapacitásoktól ajánlva! Legnagyobb tisztaság! Legnagyobb elegancia!

Baumann L. cs. és kir. szabadalomtulajdonos.

Bécs, VI., Mittergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a kocsik alján az oldalt látható védjegy van

Félszázad óta

Aranyérem kitűnőnek elismert Aranyérem
Páris, London. **Dr. Sichulsky-féle** Pécs, Temesvár.

Arezenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtatnak szepülő és májfoltok, a forrásig vagy fagy által okozott pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér, egy kis tégely 70 fillér. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 korona, egy kis üveg 1 kor. Hozzávaló Mandola-korpaszappan 50 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.
Künnö hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására valamint a pattanások s kitérészek elűzésére. Egy üveg ára 3 korona 10 fillér.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.
Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arezra méltatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 kor. 60 fillér, egy kis doboz 1 korona.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legérősebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösítésük eltávolítására s megővésére, mely által egyúttal a foghúsa is a legjókonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkezelebbes toilletto-szappan. A bőrt finomítja és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézetét. Kívánaira mintadarabok ingyen adtnak. Egy darab ára 80 fill.

Haj-Restorer

biztos szer a megőszült haj eredeti természetos színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 korona.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.
Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában (Tisza-palota), G. Roehlik Arthur főtér 2144. sz.
Dr. Rothschnek V. Emil, Mihailovits Jenő gyógyszerésztárában.

Melocco Péter BUDAPEST,
márvány-mozaiklap, cement-műkö, cementárugyár betonépítkezési vállalat.
Központ: Budapest, VI., Dévai-utca 21. | Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

Csatornázások, Vízlecsapolási és száraz-tételi munkálatok.
Hidak és zsillipek építése betonból.
Istálló berendezések: jársiak, burkolatok comprimált portlandcementbetonból.
Műkögyártás: lábazatok, szökőkutak, víz-medencék.
Betonjárdák.

Márványmozaiklap: cementlap, keramitlap-burkolatok.
Mozaik és terrazzo munkák.
Csömöszölt portlandcement-betonesővek gyártása csatornák és átvezetők.
RABITZ- és MONIER-szerkezetű építkezések.
Tűzbiztos födémek.

Portland- és roman-cement és egyéb építési anyagok raktára.

Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

TARTOS SZAGTALAN AZONNAL SZARAB

Eredeti üvegekben 80 és 120 kr.
Valódi csak üvegekben ezen fekete nyomat más-istával.

Christoph-Lak
A LEGJOBB MAZALÓ ANYAG A PADLOKRA

1-bőlővő teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használattas-
sának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás
mely az olajfestékek és az olajlakknak sajátja, elkerültek.
Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végez-
heti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörülhető, anél-
kül, hogy elvesztené fényét. Még kell különbözteni:

színezett szobapalló fénymáz,
sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj-
festék tölti be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt
alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden
töltet, korábbi mázolás stb., van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)
új pallóra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen
parketre s olajfestékek már bemázolt egészen új pallókra való.
Csak fényt ad, ennélforra nem fűdi el a famusztrát.
Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két közep-
nagyságu szobára való 5 ft 90 kr., vagy 9 és fél mtr.)
A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide hűldeudők. Mintamázolások és prospek-
tusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál
tessek jól vigyázni a cizgára s a grári jegyre, mivel ezt a
több mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánzózzák és
hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a csőnek meg nem
felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli
gyártója.

Kapható DEBRECZENBEN:
Félegyházy János és Ganofszky Lejos uraknál.
NAGYVÁRADON: Ifj. **Welsz Bernát** urnál.

Mindenütt kapható

Kalodont
mely elismert legjobb
fengőtítő szer.

Kwinda Ferencz Janos es. es királyi osztrák-magyar, román
kir. s bolgár fejedelmi udv. szállító
ke-dietli gyógyszerész Korneburg, Bécs mellett.

8 arany-, 15 ezüst-érem, 30 dísz-
és elismerő-okmány

Ca. és kir. mosóvíz lovaknak.

Közel negyven év óta udvari istállóban, valamint nagyobb
katonai és polgari istállóban használatban van erősítésül
nagyobb erőmegfeszítések előtt s után, továbbá fleamodások,
rándulások s inak mererségénél stb. képesíti a lovakat ki-
álló teljesítményre az idomításnál. Valódi csak fenti véd-
jeggyel kapható az Osztrák-Magyar-monarchia minden
gyógyszertárában és drogueriájában.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin Bereg-m. uradalmából.

Szolyvai gyógyforrás.

Dr. Kétli, dr. Bókai, dr. Widerhoffer tanár urak
és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánltatik:
köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; ezukorbetegség, húgyhomok,
epékó; a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor-
megbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő viz.

Gyomorhajok elleni **A Luhi Erzsébet** gyógyforrás.
specificum.

Kaphatók: minden fűszerkereskedésben és az uradalmi ásványvizek
bárlóságánál SZOLYVÁN (Bereg-megye). Prospektus ingyen és bérmentve.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakaosabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorfőv, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ónoztott eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek rontó hatásától ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb. 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállító ártal.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautóval mellett teljesíthetnek.

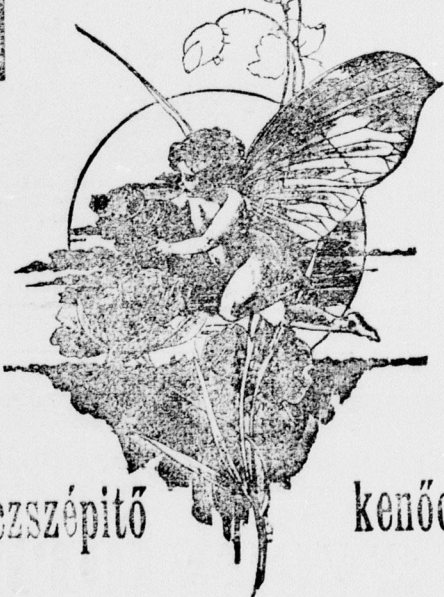
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent-Királyi Tivadar urnál.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arékszépítő kenőcs.

A Harmat-Crème a legjobb arékszépítő s kéz-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az aré bört.

A Harmat-Crème sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s telje en ártalmatlan hatású.

A Harmat-Crème nappal is használható, miután nem zsiroz s a pondert jól állja.

A Harmat Crème nem teszi fényessé az arézt s f hérti a bört.

A Harmat Crème kiváló jó hatású mindennemű bőrbajoknál: pattanások s mitesszerek (bőr-akák) elmulasztására, napégette s szélkifújta arénál, s kéznél.

A Harmat-Crème teljesen zsirtalan, habszerű, jó illatu arézkentés egy téglénynek ára egy korona.

A Harmat Sz ppan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr

Főraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Geréby Fülöp utódai cég Debreczenben.

Ajánlja kiváló minőségű

friss fűszer- és csemege-árufkkal

dusan felszerelt raktárát.

Az éppítettő és gazdaközönség szives figyelmét felhívjuk következő ezikkeinkre, melyekből állandó nagy raktárt tartunk s előnyös árban számítjuk, u. m.:

Portland- és Román-Cement,

tiszta asphalt bitumenből készült

Asphalt fedellemez,

Kőfedellemez,

Elszigetelő lemezek.

Közönséges, valamint legfinomabb kristályos

Carbolsav, Carbolineum,

Creolin,

Kocsikenőcs, legjobb kék, uszó

Különféle gépkenő-olajok,

Towott-kenőcs és

Finom Vazelin bőrkenőcs.

Vidéki megrendelések azonnal a legnagyobb gondal eszközöltetnek.

KLYTHIA- a bőr ápolására RIZSPOR

az aré szín finomítására és szépitésére.

Legelőgásabb tolette-, bálí és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyszilleg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. és kir. tanár által Bécsben.

Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.

Ta ussig Gotlieb

cs. és kir. udvari tolette-szappanok és illatszerek gyára Bécs.

Főraktár: Bécs, I., Wollzeile Nr. 3.

Kapható Debreczenben a legtöbb illatszere- és gyógyszerüzletekben és gyógyszerárakban.

1 doboz ára 2 Kor. 40 fillér. Szétküldés utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok.

A Nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskola,

melynek végbizonyítványa egyévi önkéntesi katonai szolgálatra jogosít és melynek eddig végzett tanulói legelsőrendű kereskedő, gyári, bankári és pénzintézői ezégeknél, posta távirtdai, vasuti és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást, 1900. szeptember hó 1-én 13-ik évfolyamát nyitja meg.

Az intézetet a múlt iskolai évben 120 tanuló látogatta, köztük 47 vidéki, kiknek jó családoknál való elhelyezése ügyében az iskolaigazgató készséggel jár a szülők kezére.

Minden iránt tájékoztató évi jelentés levelezőlapon tett kérésre azonnal megküldetik.

Nagyvárad, 1900. július hó.

Dr. Hoványi Géza,

iskolabizottsági elnök.

A legjobb tisztító-szer.

GLOBUS-tisztító-kivonat

Fritz Schulz jun.-tól Eger és Leipzig.

Mindenütt készletben!

Valódi csak a védjeggyel: GLOBUS vörös harántsvábn. Nyersanyag saját bányából.

Dobozonként 10, 16 és 30 fillér.